

H O T Ă R Ă R E A nr.1-92/2022
cu privire la examinarea Raportului Comisiei de evaluare a performanțelor
Procurorului General (*suspendat de drept din funcție*) Alexandr Stoianoglo

23 mai 2022

municipiul Chișinău

Examinând în ședință publică Raportul Comisiei de evaluare a performanțelor Procurorului General (*suspendat de drept din funcție*) Alexandr Stoianoglo, Consiliul Superior al Procurorilor –

C O N S T A T Ă :

I. PROCEDURA DE EVALUARE

1. La 5 mai 2022, Comisia de Evaluare a Performanțelor Procurorului General (în cele ce urmează – CEPPG) a aprobat Raportul de evaluare a performanțelor Procurorului General (*suspendat de drept*) Alexandr Stoianoglo. Raportul a fost întocmit în conformitate cu prevederile art.31¹ alin. (1) și (7) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, pct. 52 și 53 din Regulamentul privind evaluarea performanțelor Procurorului General, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-148/2021 din 22/11/2021, cu modificările ulterioare.

2. La 13 mai 2022, Raportul de evaluare a performanțelor Procurorului General (*suspendat de drept*) Alexandr Stoianoglo, precum și actele aferente lucrărilor CEPPG au fost prezentate spre examinare Consiliului Superior al Procurorilor (în cele ce urmează – CSP) în conformitate cu prevederile art.31¹ alin. (8) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.

3. Examinând admisibilitatea Raportului de evaluare a performanțelor Procurorului General (*suspendat de drept*) Alexandr Stoianoglo sub aspectul respectării procedurii de evaluare, CSP constată că, prin Hotărârea nr. 1-142/2021 din 11 noiembrie 2021, s-a hotărât inițierea procedurii de evaluare a performanțelor Procurorului General. De asemenea, CSP a solicitat subiecților prevăzuți la art. 31¹ alin. (3) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură desemnarea membrilor în componența CEPPG. Procedura de evaluare a fost inițiată la sesizarea Președintelui Republicii Moldova.

4. Inițierea procedurii a fost propusă în calitate de mijloc juridic de rezolvare a problemelor de încredere în instituția Procuraturii și persoana Procurorului General.

5. Prin Hotărârea CSP nr. 1-148/2021 din 22.11.2021, în conformitate cu prevederile art.31¹ alin. (5) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, a fost aprobat Regulamentul privind evaluarea performanțelor Procurorului General, modificat ulterior prin Hotărârea CSP nr. 1-1/2022 din 26.01.2022.

6. Conform prevederilor art. 30 alin. (2) și (3) și ale art. 31¹ alin. (5) din Legea nr. 3/2016, prin Regulamentul de evaluare a performanțelor Procurorului General s-a definit mandatul CEPPG, precum și modul de exercitare a mandatului de evaluare a performanțelor de către CEPPG.

7. Prin Hotărârea CSP nr. 1-151/2021 din 23.11.2021, s-a hotărât constituirea CEPPG. Componența acesteia a fost modificată ulterior prin Hotărârea CSP nr. 1-171/2022 din

04/02/2022. La constituirea CEPPG au participat patru autorități, astfel încât în componența CEPPG au fost incluși 4 membri. În conformitate cu prevederile art. 31¹ alin. (3) din Legea nr.3/2016, pentru a fi considerată ca fiind constituită în mod legal, sunt suficiente trei propuneri de membri. Din această cauză, CSP constată respectarea procedurii de constituire a CEPPG.

8. Astfel, la data constituirii CEPPG, inclusiv cu participarea subiectului evaluat, mandatul CEPPG, dar și modul de exercitare a acestuia erau definite cu o suficientă claritate și accesibilitate conformă exigențelor de calitate a reglementărilor normative. În acest sens, subiectul evaluat nu a ridicat excepții de legalitate a Regulamentului de evaluare, asumându-și astfel participarea la constituirea CEPPG întru exercitarea mandatului de evaluare definit de respectivul Regulament.

9. Participarea la constituirea CEPPG de către subiectul evaluării – Procurorul General (suspendat de drept), domnul Alexandr Stoianoglo, se constată prin faptul propunerii în componența CEPPG în calitate de membru a domnului Matușenco Ion.

10. La 25 noiembrie 2021, CEPPG a fost convocată în ședință organizatorică la care doamna Lidia Bulgac a fost aleasă președinte. Ulterior, la data de 10.02.2022, doamna Lidia Bulgac a fost înlocuită de domnul Reguș Artur. Doamna Angela Popil a fost aleasă în calitate de membru cu atribuții de secretar. Aceste fapte se atestă prin procesele-verbale ale ședințelor CEPPG din 25.11.2021 și din 10.02.2022.

11. La data de 30.11.2021, în cadrul ședinței preliminare (procesul-verbal nr. 2) CEPPG a aprobat planul de activitate, modelul fișei de evaluare, fiind stabilit, de asemenea, termenul pentru prezentarea raportului de autoevaluare a Procurorului General (suspendat de drept), domnul Alexandr Stoianoglo, precum și data ședinței de audiere a subiectului evaluat.

12. Raportând circumstanțele în care s-a inițiat activitatea CEPPG la prevederile Regulamentului, și anume pct. 39-40, CSP ajunge la concluzia că activitatea CEPPG a fost inițiată în conformitate cu regulile stabilite și, în acest sens, încălcări de procedură cu impact determinant în privința rezultatelor evaluării nu au fost identificate și/sau invocate.

13. În ședința CSP, Procurorul General (suspendat de drept), domnul Alexandr Stoianoglo, a invocat, cu titlu de excepție de procedură, necorespunderea membrilor CEPPG exigențelor de eligibilitate, și anume lipsa de experiență în funcția de procuror, a abilităților manageriale, a studiilor corespunzătoare, afilierea politică, dar și eventuale conflicte de interese susceptibile de a justifica recuzarea acestora. Obiecții similare au fost ridicate și în fața CEPPG cu ocazia recuzării membrilor săi.

14. Examinând temeinicia obiecțiilor ridicate, CSP reține că exigențele față de calitatea de membru al CEPPG sunt indicate la pct. 10-15 din Regulament și alin. (4) din art. 31¹ al Legii nr. 3/2016.

15. Domnul Alexandr Stoianoglo, în calitatea sa de subiect evaluat, a fost în drept de a recuza membrii CEPPG până la constituirea CEPPG de către CSP. În ședința CSP, acesta a omis de a justifica motivele imposibilității recuzării membrilor în conformitate cu procedura instituită de Regulament. Recuzarea membrilor CEPPG a fost indicată de o manieră formală, făcându-se abstracție de regulile de procedură.

16. Potrivit prevederilor pct. 21 din Regulament, participanții la procedura de evaluare pot recuza membrii CEPPG din motive care au intervenit și după data constituirii în fața

CEPPG. Sarcina probațiunii motivelor de recuzare/abținere după data constituirii CEPPG ține de cel care le invocă.

17. În speță, Procurorul General (suspendat de drept), domnul Stoianoglo Alexandr, a solicitat recuzarea membrilor CEPPG – Angela Popil, Artur Reguș și Drago Kos, cererile de recuzare fiind respinse ca inadmisibile.

18. Analizând procedura de recuzare declanșată după data constituirii CEPPG, CSP ajunge la concluzia că drepturile procedurale ale Procurorului General (suspendat de drept), domnul Alexandr Stoianoglo, au fost asigurate de o manieră eficientă și conformă exigențelor unui proces echitabil. Pe de altă parte, omisiunea subiectului evaluării constituie o sancțiune procedurală a neprobării obiecțiilor și pretențiilor ridicate în fața unei autorități quasijudiciare.

19. Potrivit prevederilor art. 93 alin. (1) din Codul administrativ, fiecare participant la o procedură administrativă probează faptele pe care își întemeiază pretenția.

20. În speță, Procurorul General (suspendat de drept), domnul Alexandru Stoianoglo, a solicitat reexaminarea motivelor invocate în cererile de recuzare, respinse ca fiind inadmisibile de către CEPPG, fără a justifica dreptul său la recuzare în temeiul prevederilor pct. 21 din Regulament, precum și admisibilitatea excepției de procedură invocată în sensul alin. (8) al art. 31¹ din Legea nr. 3/2016. Deci, potrivit reglementărilor menționate, în cadrul procedurii de examinare a raportului CEPPG excepțiile de procedură sunt admise doar în măsura în care acestea au avut un caracter determinant asupra rezultatelor evaluării.

21. În același timp, lipsa experienței de procuror, obiecțiile față de studiile membrilor CEPPG, cererile depuse privind accederea în funcția de procuror, deținerea calității de expert independent anticorupție în cadrul unei autorități consultative sau pretinsa afiliere politică nu au fost puse în discuție și/sau justificate de Procurorul General (suspendat de drept), domnul Alexandr Stoianoglo, ca fiind excepții de procedură cu impact în privința constatărilor realizate de către CEPPG în cadrul procedurii de investigare a circumstanțelor de fapt. Procurorul General (suspendat de drept), domnul Alexandr Stoianoglo, nu a indicat și nu a justificat în mod corespunzător că din cauza calităților personale ale membrilor CEPPG ar fi fost în imposibilitatea prezentării în fața CSP a probelor și argumentelor în favoarea justificării nivelului de corespundere a activității sale în calitate de Procuror General standardelor de bună guvernare, misiunii constituționale și interesului public.

22. Pentru motivele arătate, CSP ajunge la concluzia că cererile de recuzare, potrivit testului unui observator independent, reținând circumstanțele în care recuzarea a fost formulată și esența argumentelor invocate, par a fi o exercitare abuzivă a dreptului la recuzare în alte scopuri decât cel de asigurare a echității procedurii în care se acționează, astfel încât excepția de procedură analizată urmează a fi respinsă ca fiind neîntemeiată.

23. Calitățile individuale ale membrilor CEPPG, din perspectiva unui observator dezinteresat, nu par că nu au fost cunoscute la momentul constituirii CEPPG. Practicile de apărare de a nu invoca motivele de recuzare imediat ce au devenit cunoscute și de a pretinde *post factum* că un membru al CEPPG nu a fost independent doar după finalizarea procedurii sunt calificate de CtEDO ca fiind defectuoase și inadmisibile în cadrul unui proces judiciar echitabil – a se vedea în acest sens Decizia CtEDO în cauza nr. 17891/08

(Fundatia pentru copii Speranta vs Republica Moldova) – , motiv din care, *mutatis mutandis*, maniera de exercitare a drepturilor procedurale de către Procurorul General (suspendat de drept), domnul Alexandr Stoianoglo, nu poate fi reținută ca fiind admisibilă în cadrul prezentei proceduri.

24. Alexandr Stoianoglo a mai invocat cu titlu de excepție de procedură depășirea atribuțiilor membrilor CEPPG cu ocazia elaborării fișei de evaluare.

25. CSP reține că, potrivit prevederilor alin. (5) art. 31¹ din Legea nr. 3/2016, procedura de evaluare se efectuează în baza unui regulament aprobat de CSP care va conține elementele prevăzute la art.30 alin. (2) și (3) din Legea nr. 3/2016. Potrivit alin. (1) al aceluiași articol, scopul legal al instituției evaluării performanțelor Procurorului General este aprecierea activității acestuia și a corespunderii acestuia cu funcția deținută.

26. În acest sens, CSP reține că scopul legal al instituției evaluării Procurorului General trebuie interpretat și procedura de evaluare realizată în conformitate cu standardele constituționale în domeniul serviciului public de nivel constituțional.

27. Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, reflectate în Hotărârea nr. 2 din 20/01/2015, s-a constatat cu valoare de principiu că condițiile de eligibilitate pentru accesarea într-o funcție publică de rang constituțional urmează a fi întrunite atât înainte de alegeri, cât și pe tot parcursul exercitării mandatului, or dacă asemenea restricții sunt impuse candidatului, *a fortiori* ele trebuie satisfăcute de titularul funcției (§128). Or încălcarea condițiilor de eligibilitate după validarea mandatului constituie motiv de incompatibilitate absolută, mandatul urmând a înceta de drept pentru motive care derivă din condițiile fundamentale inerente principiului constituțional al preeminenței dreptului (§129).

28. Pornind de la premisa că o normă trebuie interpretată în sensul care permite aplicarea ei, și nu în sensul în care se exclude aplicarea ei, prevederile legale care guvernează mandatul Procurorului General, urmează a fi interpretate și aplicate în conformitate cu standardele constituționale în materie de menținere a exigențelor de eligibilitate pe parcursul exercitării mandatului de rang constituțional și nu doar la momentul validării acestuia. Imperativele statului de drept trebuie să prevaleze în raport cu interesul individual.

29. Aplicând *mutatis mutandis* principiile constituționale prezentei proceduri administrative, CSP constată că, potrivit prevederilor art. 17 alin. (1) lit. c) și art. 20 alin. (1) din Legea nr. 3/2016, deținerea de către titularul funcției de Procuror General a calităților „manageriale” și reputației „impecabile” este o condiție *sine qua non* pentru accesarea în funcție, motiv din care menținerea calităților indicate după accesarea în funcție este reținută de către CSP în calitate de standard constituțional aplicabil mandatului de Procuror General.

30. Încrederea în instituții, în general, și în personalități politice și publice, în particular, semnifică, în esență, așteptările cetățenilor ca acele persoane sau instituții să acționeze în beneficiul lor și nu în detrimentul lor. Încrederea în instituții este parte a „capitalului social”, alături de încrederea generalizată (în semeni) și rețelele asociative în care sunt implicați indivizii. Liantul numit „încredere în instituțiile statului” îi face pe cetățeni să se implice mai activ în sfera vieții publice. De asemenea, într-o anumită măsură, nivelul de încredere a publicului în instituții are efecte asupra dezvoltării economice a societății. Deși

are un grad foarte mare de relativitate, încrederea în unele instituții este semnificativ influențată de reprezentanții acestora. Consolidarea încrederii în Parlament, Președinte și Guvern, ca instituții fundamentale ale statului ce simbolizează democrația, este în conexiune directă cu respectarea efectivă a principiului statului de drept (*Hotărârea Curții Constituționale nr. 4 din 22.04.2013, §63-§64*).

31. Respectarea valorilor constituționale, inclusiv a statului de drept, consacrate la art. 1 alin. (3) din Constituție, presupune, în mod implicit, și responsabilitatea celor care dețin funcții publice și care activează pentru realizarea interesului public (§49, *Hotărârea Curții Constituționale nr. 7 din 16.04.2015*).

32. În contextul dat, titularul mandatului de Procuror General, potrivit principiilor constituționale care definesc statutul funcției, a avut obligația de a respecta statul de drept, în sensul definit de Curtea Constituțională în jurisprudența sa, de a-și menține gradul necesar de corespundere exigențelor de eligibilitate pe întreaga perioadă de exercitare a mandatului și de a menține încrederea publică în instituția Procuraturii și în persoana Procurorului General. Încrederea cetățenilor în corectitudinea persoanelor cu funcții publice și în instituții în general constituie fundamentul democratic al funcționării acestora (*Hotărârea Curții Constituționale nr. 7 din 16.04.2015, §42*), motiv din care CSP ajunge la concluzia că verificarea respectării de către titularul funcției de Procuror General a exigențelor de eligibilitate de care s-a prevalat la accederea în funcție și „corectitudinea acestuia” este o acțiune admisă de Constituție și justificată de interesul public al „încrederii” în instituții și persoane oficiale.

33. Statutul mandatului de Procuror General, în partea calității de conducător al instituției Procuraturii, este reglementat atât de legea specială – Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, cât și de alte reglementări normative privind serviciul public. Exercitarea funcției de Procuror General se bazează *inter alia* pe principiile generale ale serviciului public cum ar fi principiul legalității, liberului consimțământ, transparenței, exemplului personal, responsabilității și loialității (art. 4 din Legea nr.199/2010, cu excepțiile și reglementările speciale instituite de Legea cu privire la Procuratură (art. 3 alin. (2) din Legea 199/2010).

34. Reținând obligația titularului mandatului de Procuror General, desprinsă din statutul funcției reglementat de Constituție și alte legi, de a-și exercita cu responsabilitate atribuțiile, de a manifesta corectitudine, de a justifica încrederea publică atât în instituția Procuraturii cât și în persoana sa, CSP ajunge la concluzia că menținerea exigențelor de eligibilitate privind calitățile sale manageriale se evaluează conform standardelor generale aplicabile în domeniul serviciului public. Buna guvernare în domeniul serviciului public se evaluează conform standardelor naționale de control intern în sectorul public aprobate prin ordinul Ministrului Finanțelor nr. 189 din 05.11.2015 cu privire la aprobarea standardelor naționale de control intern în sectorul public.

35. Calitățile manageriale avute în vedere la accederea în funcția de Procuror General, nu sunt o categorie abstractă, ruptă din context, or aceste calități sunt justificate de scop cert – asigurarea bunei guvernări în domeniul sectorului public, controlul de calitate al căreia se realizează conform unor criterii prestabilite, reprezentând standarde naționale de conformitate a sistemului managerial, conform cărora este organizat controlul intern managerial de către conducătorul instituției publice.

36. Conducătorul entității publice responsabil de „buna guvernare a instituției” (înțelesă ca fiind totalitatea politicilor, procedurilor, regulilor interne, proceselor și activităților realizate în cadrul entității publice pentru a gestiona riscurile și a oferi o asigurare rezonabilă privind atingerea obiectivelor și rezultatelor planificate), având obligația de a organiza și asigura realizarea controlului managerial intern conform standardelor naționale de control intern în sectorul public, se prezumă că cunoaște și promovează în politicile sale manageriale standardele naționale de calitate managerială conform cărora este obligat de a asigura controlul managerial în scopul livrării garanțiilor de bună guvernare a Procuraturii. Principiile responsabilității, loialității, transparenței și exemplului personal sunt acele principii care țin responsabil Procurorul General în calitatea sa de conducător al entității publice de a cunoaște și promova standarde manageriale de bună guvernare, inclusiv prin exemplu personal și de a asigura transparența activității sale manageriale în scopul justificării încrederii publice în eficiența sa în calitate de conducător al Procuraturii.

37. Instituția evaluării performanțelor Procurorului General și mandatul CEPPG, acordat de CSP în cadrul prezentei proceduri, vizează evaluarea corespunderii activităților manageriale ale Procurorului General principiilor de bună guvernare, a modului în care Procurorul General asigură realizarea misiunii constituționale a Procuraturii și gestionează riscurile instituționale.

38. Procedura de evaluare a performanțelor Procurorului General nu se referă la evaluarea modului de exercitare a mandatului constituțional de Procuror General, definit la art. 124-125 din Constituție, obiect al evaluării nefiind procedurile, actele și acțiunile Procurorului General prin care ultimul participă la procesul de înfăptuire a justiției.

39. Așadar, calitatea prestației de actor al justiției a Procurorului General, reglementată de Constituție, este în afara obiectului evaluării performanțelor Procurorului General. Procedura de evaluare acoperă doar performanțele manageriale, procesele manageriale aplicate de Procurorul General pentru realizarea misiunii constituționale a Procuraturii, calitatea căreia justifică încrederea în eficiența Procurorului General, nu doar ca actor individual al procesului de înfăptuire a justiției, dar și în calitatea sa de conducător al instituției Procuraturii, care contribuie la înfăptuirea justiției cu titlu de instituție autonomă în cadrul puterii judecătorești, potrivit prevederilor art. 124 alin. (1) din Constituție. Anume modul în care sunt planificate, organizate, conduse și controlate procesele manageriale de realizare a misiunii constituționale a Procuraturii de către Procurorul General, ține de apanajul instituției evaluării performanțelor Procurorului General.

40. Potrivit pct. 3 din Regulament, *„evaluarea performanțelor Procurorului General are ca obiectiv aprecierea activității Procurorului General de către o comisie independentă în vederea stabilirii nivelului corespunderii activității Procurorului General standardelor de bună guvernare, misiunii constituționale și interesului public și vizează îmbunătățirea performanțelor instituționale, creșterea eficienței activității Procuraturii, creșterea încrederii publice în Procuratură, menținerea și consolidarea calității sistemului Procuraturii”*.

41. Raportând obiectivele mandatului de evaluare acordat de CSP CEPPG la reglementările legale vizând statutul mandatului Procurorului General în partea calității sale de conducător al instituției Procuraturii, obiectul procedurii de evaluare se referă la

aprecierea calităților manageriale ale Procurorului General în corespundere cu standardele de bună guvernare în sectorul public, conform unor criterii identice potrivit cărora Procurorul General în calitate sa de conducător al instituției Procuraturii urma să-și organizeze controlul intern (pct. 1.1, 1.2, alin.5-6 din SNCI).

42. Potrivit pct. 33 din Regulament, activitatea Procurorului General se evaluează prin prisma următoarelor criterii de evaluare:

- 1) calitatea planificării activității Procuraturii, reprezentând SNCI8;
- 2) eficiența conducerii Procuraturii – SNCI4;
- 3) eficiența organizării Procuraturii – SNCI5;
- 4) eficiența controlului instituțional – SNCI10,
- 5) eficiența managementului riscurilor – SNCI9;
- 6) comportamentul și încrederea – SNCI1, raportate la standardele constituționale privind încrederea în instituții și persoane oficiale;
- 7) comunicarea internă și externă – SNCI14.

43. Astfel, criteriile de evaluare a performanțelor Procurorului General în limita cărora CEPPG și-a exercitat mandatul de evaluare a Procurorului General sunt doar o parte din criteriile potrivit cărora Alexandr Stoianoglo, în calitate sa de conducător al Procuraturii, urma să-și organizeze controlul intern managerial în scopul asigurării unei bune guvernări a instituției, managementul căreia și l-a asumat.

44. Potrivit pct. 4 subpct.1) din Regulament, procedura de evaluare a performanțelor Procurorului General urmează a fi realizată de o manieră independentă, CEPPG fiindu-i acordată autonomia decizională în organizarea procesului de evaluare, potrivit prevederilor pct. 40 din Regulament.

45. Elaborarea și aprobarea fișei de evaluare ține de organizarea procesului de evaluare, potrivit pct. 40 din Regulament, precum și de asigurarea transparenței decizionale a activității CEPPG. Fișa de evaluare, în esență, reprezintă procedeul tehnic de organizare a activității CEPPG, motiv din care acuzațiile PG (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo de depășire a competenței membrului CEPPG cu atribuții de secretar privind elaborarea fișei de evaluare sunt nejustificate. Criteriile de evaluare și indicatorii expuși în fișa de evaluare sunt reglementate la pct. 33 și 64 din Regulament, iar fișa de evaluare se aprobă de CEPPG.

46. Mai mult decât atât, CSP reține că procedura de acordare a punctajului per criteriu/indicator este o modalitate tehnică de asigurare a transparenței decizionale a CEPPG privind acordarea calificativului final. Potrivit prevederilor art. 31¹ alin. (8) din Legea nr. 3/2016, aplicate în coroborare cu prevederile art. 15 din Codul administrativ, operațiunile administrative pot fi contestate în cadrul procedurii de examinare a raportului în măsura în care acestea au avut un efect determinant asupra rezultatelor evaluării. Rezultatul evaluării potrivit pct. 63 din Regulament, obiect al examinării de către CSP în condițiile stabilite la art. 31¹ alin. (8) din Legea nr. 3/2016, este acordarea calificativului, motiv din care, în lipsa argumentelor de impact a excepțiilor de procedură invocate în raport cu rezultatele evaluării, CSP califică excepțiile de procedură privind organizarea evaluării, invocate de subiectul evaluat, ca fiind inadmisibile.

47. Potrivit prevederilor pct. 46-48 din Regulament, în cadrul procedurii de clarificare a circumstanțelor de fapt CEPPG este *inter alia* în drept de a audia persoane, de a solicita

și primi explicații scrise, date și informații. Deci, audierea de persoane are drept scop clarificarea circumstanțelor de fapt, înțelegerea proceselor manageriale existente în Procuratură, realizarea practică a politicilor manageriale.

48. Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a susținut că în cadrul procedurii de constatare a circumstanțelor de fapt nu au fost audiate toate persoanele audierea cărora s-a solicitat, fără a indica însă circumstanțele de fapt care urmau a fi constatate pe baza declarațiilor persoanelor menționate și motivul din care aceste circumstanțe nu au putut fi dovedite în cadrul procedurii de audiere a Procurorului General sau prin alte modalități de probațiune, inclusiv prin solicitarea și prezentarea de explicații scrise de la aceste persoane. Or, în conformitate cu prevederile pct. 41 din Regulament, subiectul evaluării are dreptul de a solicita și a primi date și informații relevante procesului de evaluare.

49. În speță, atât circumstanțele de fapt care urmau a fi constatate pe baza audierii persoanelor indicate de Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, cât și imposibilitatea constatării acestor pretinse circumstanțe de fapt prin alte modalități, nu au fost justificate de către persoana evaluată, motiv pentru care prezenta excepție de procedură se respinge ca fiind inadmisibilă, un impact asupra rezultatelor evaluării lipsind în cazul dat.

50. Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a mai invocat că activitatea de evaluare s-a realizat în perioada în care avea calitatea de Procuror General suspendată, motiv din care nu a avut acces la informații din interiorul Procuraturii („dosarele de nomenclator”). Subiectul evaluării nu a indicat informațiile solicitate în condițiile pct. 41 din Regulament la care accesul i-a fost refuzat și circumstanțele de fapt care urmau să fie constatate prin informațiile la care nu a avut acces și care nu au fost constatate de CEPPG.

51. Aplicarea unei metodologii inadecvate de evaluare, imputată CEPPG, și anume lipsa analizei comparative a activității subiectului evaluat, constituie acuzații irelevante, din motivul înțelegerii greșite a obiectului procedurii de evaluare și SNCI aplicabile în sectorul public. Evaluarea managementului entității publice este justificată de interesul public de asigurare a bunei guvernări și nu a unei guvernări mai bune decât precedentă. Standardele de calitate a managementului entității publice se promovează și se evaluează sub aspectul calității și conformității, în baza unor criterii obiective și nu subiective, motiv din care excepția privind aplicarea unei metodologii inadecvate se respinge ca fiind inadmisibilă.

52. Potrivit prevederilor pct. 4 din Regulament, CEPPG exercită activitatea de evaluare de o manieră obiectivă și independentă, având *inter alia* libertatea alegerii surselor de evaluare. În acest sens, concluziile și rapoartele organizațiilor neguvernamentale calificate de subiectul evaluat ca fiindu-i „neprietenoase”, nu pot fi excluse din procesul de evaluare, subiectul evaluat fiind în drept de a aduce critici obiectiv justificate concluziilor și constatărilor acestor organizații. Procesul de evaluare a performanțelor Procurorului General, în condițiile stabilite de Regulament, nu poate fi realizat exclusiv în baza „surselor” agreeate de subiectul evaluării.

53. În contextul acestui aspect particular, CSP reține că impactul managementului în raport cu eficiența instituțională a Procuraturii și dezideratul constituțional de asigurare și

consolidare a încrederii în Procuratură se evaluează *inter alia* potrivit testului unui observator informat și dezinteresat, sursele evaluării nu pot fi selectate pe criterii de neutralitate în raport cu prestația managerială a subiectului evaluat.

54. CSP, concluzionând pe marginea analizei aspectelor de procedură în raport cu impactul determinant asupra rezultatelor evaluării CEPPG, reiterează că procedura de evaluare a performanțelor a fost inițiată de CSP în temeiul sesizării Președintelui Republicii Moldova, în scopul rezolvării „dubiilor de încredere” care planau în privința Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo (§§3,4).

55. Procedura de evaluare inițiată de CSP în calitate de mecanism juridic de rezolvare a deficiențelor de încredere referitoare la activitatea de natură managerială a Procurorului General a fost asumată de către subiectul evaluat, prin participarea domnului Alexandr Stoianoglo în calitate de Procuror General (suspendat de drept) la constituirea CEPPG, la lucrările CEPPG și la procedura de examinare a Raportului CEPPG de către CSP. Or Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo nu s-a opus procedurii de evaluare și nu a invocat excepția inaplicabilității procedurii la momentul inițierii, motiv din care subiectul evaluat, asumându-și procedura de evaluare, și-a asumat implicit și regulile de procedură instituite de CSP, respectarea cărora este obligatorie în cadrul procedurii în care s-a angajat. În acest sens, excepțiile de procedură invocate de subiectul evaluat, trebuie să fie conforme normelor care reglementează procedura de evaluare în cadrul căreia acționează.

56. Aplicând *mutatis mutandis* standardele CtEDO privind conduita judiciară prezentei proceduri, CSP reține că Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo nu este îndreptățit de a avea un comportament prin care s-ar angaja în procedura de evaluare având *inter alia* în calitate de obiect un interes individual de „rezolvare a problemelor de încredere publică a Procurorului General”, conform unor reguli de procedură împotriva cărora nu a obiectat și ar obiecta împotriva procedurii doar în cazul în care este dezamăgit de rezultatele procedurii (*A se vedea În acest sens cauza Fundația pentru copii Speranța vs. Republica Moldova*).

57. Pentru motivele arătate, CSP ajunge la concluzia că evaluarea Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo s-a realizat în conformitate cu prevederile Regulamentului privind evaluarea performanțelor Procurorului General, aprobat de CSP, motivele de restituire a raportului pentru repetarea procedurii de evaluare lipsind.

58. CSP urmează de a lua act de raportul de evaluare a performanțelor Procurorului General, ca fiind întocmit în conformitate cu regulile de procedură stabilite și anexat la materialele dosarului administrativ.

II. CONSTATĂRILE CEPPG ȘI EVALUAREA CSP

59. Analizând raportul CEPPG și materialele dosarului administrativ prin prisma obiectivelor CEPPG, criteriilor și indicatorilor de evaluare stabiliți de Regulament, declarațiilor Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, făcute în ședințele CSP din data de 18 mai 2022 și data de 23 mai 2022, CSP constată că CEPPG, în rezultatul evaluării performanțelor Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, la 5 mai 2022, a aprobat raportul de evaluare a performanțelor Procurorului

General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, înregistrate în perioada de exercitare a mandatului acestuia (29.11.2019-05.10.2021), cu atribuirea calificativului „nesatisfăcător”.

60. Potrivit prevederilor pct. 55-63 din Regulament, transparența decizională a procesului de evaluare se realizează prin acordarea de către fiecare membru a punctajului de la „0” la „10” pentru fiecare indicator de performanță și indicarea motivelor punctajelor, iar pentru indicatorii de impact negativ, se acordă punctaj negativ de la „0” la „-10”.

61. CEPPG a acordat un punctaj final de evaluare de 2,19 puncte. Urmează a fi precizat că din calculul final al punctajului, în temeiul pct. 61 din Regulament, a fost exclus punctajul acordat de membrul CEPPG, domnul Matusenco Ion. CSP reține că, în cazul neexcluderii punctajului acordat de către membrul CEPPG Ion Matusenco, calificativul acordat de CEPPG nu ar fi fost influențat într-o manieră considerabilă, întrucât punctajul final s-ar fi ridicat la 4,12 puncte, iar calificativul „nesatisfăcător” se încadrează în limita de până la 5,00 puncte. În lipsa unor motive rezonabile privind impactul esențial al punctajului exclus la acordarea calificativului final, CSP nu consideră necesar de a examina temeinicia excluderii punctajelor acordate de membrul CEPPG, domnul Ion Matusenco.

62. Calificativul acordat de CEPPG nu este obligatoriu pentru CSP, care urmează să dea o apreciere proprie proceselor manageriale analizate de CEPPG, a circumstanțelor de fapt constatate de către CEPPG, în cumul cu explicațiile și obiecțiile subiectului evaluării. În acest context, CSP observă că concluziile CEPPG în raport cu CSP constituie obiect distinct de evaluare.

63. CSP reține că, potrivit prevederilor art. 3 și ale art. 4 alin. (2) din Legea nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern, Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, în calitate de manager al Procuraturii, i se atribuie răspunderea managerială pentru asigurarea bunei guvernări a Procuraturii, de aceea argumentele invocate de către persoana evaluată în ședința CSP precum că Procurorul General nu este responsabil de toate domeniile de activitate ale Procuraturii și că CEPPG i-a atribuit nejustificat întreaga răspundere de managementul entității publice se resping ca fiind neîntemeiate.

64. Promovarea principiilor bunei guvernări în sensul definit la art. 4 alin. (1) din Legea nr. 229/2010, precum și a SNCI în cadrul Procuraturii este pusă în sarcina Procurorului General, iar această obligație a fost asumată implicit și de Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo prin declarație de răspundere managerială. Potrivit constatărilor CEPPG, subiectul evaluat s-a conformat procedurii legale de asumare a controlului intern managerial.

65. Analizând reglementările legale particulare aplicabile statutului de manager al entității publice deținut de către Procurorul General în raport cu instituția Procuraturii, CSP ajunge la concluzia că Procurorul General este responsabil atât de promovarea sau nepromovarea politicilor manageriale conform principiilor de bună guvernare, de eficiența acestor politici manageriale, cât și de finalitatea acestora în raport cu interesul public și misiunea Procuraturii.

66. În cadrul prezentei proceduri, CSP va da o apreciere obiectivă performanțelor manageriale realizate de Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în perioada de exercitare a mandatului de către acesta (29.11.2019 – 05.10.2021) conform standardelor naționale de control intern. Potrivit acestora, Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, în virtutea statutului de manager al entității publice, urma să asigure buna guvernare a Procuraturii, să asigure controlul intern managerial în scopul ajustării conduitei manageriale la standardele manageriale impuse de lege, precum și să livreze garanțiile necesare „încrederii publice” în eficiența managerială a Procurorului General și în realizarea în siguranță a misiunii constituționale a Procuraturii.

67. Atât obligația Procurorului General de a asigura „buna guvernare a Procuraturii”, cât și standardele de evaluare a managementului intern al Procuraturii, reprezintă reglementări ale statutului managerial al mandatului de Procuror General, asumat de către Alexandr Stoianoglo cu ocazia investirii în funcția de Procuror General, pentru exercitarea căreia a pretins în cadrul unei proceduri publice de concurs că posedă suficiente calități manageriale pentru realizarea în siguranță a misiunii constituționale a Procuraturii. Or, potrivit standardelor constituționale în domeniul reglementării mandatului de rang constituțional, Alexandr Stoianoglo, în calitate sa de titular a unui mandat de rang constituțional, este obligat de a-și menține corespunderea criteriilor de eligibilitate de care s-a prevalat la accesarea în funcție pe întreaga durată de exercitare a mandatului.

68. Așa fiind, în condițiile reglementărilor legale în vigoare și în virtutea principiilor de bună guvernare astfel cum acestea sunt definite la art. 4 alin. (1) din Legea nr. 229/2010, precum și a principiilor fundamentale de exercitare a funcției de demnitate publică prevăzute la art. 4 din Legea nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, deținerea de către candidatul la funcția de Procuror General a calităților manageriale (art. 17 alin.(1) lit. c) din Legea nr. 3/2016) nu este o formalitate necesară de întrunit exclusiv pentru accesarea în funcție, această calitate fiind necesară pentru livrarea de garanții de încredere în asigurarea de către Procurorul General a realizării în siguranță a misiunii Procuraturii în calitate sa de manager al entității publice – statut asumat deliberat de Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo.

69. Calitățile manageriale prevăzute de lege ca fiind necesare realizării mandatului de Procuror General nu sunt o categorie abstractă sau subiectivă, ci sunt măsurabile prin intermediul unor indicatori de performanță și a unor criterii de evaluare a eficienței prestabilite.

70. Potrivit standardelor naționale de evaluare a corespunderii managementului instituției publice principiilor de bună guvernare, la accesarea într-o funcție publică, încrederea publică privind realizarea în siguranță și în cadrul unei transparențe manageriale a misiunii entității publice nu se acordă de o manieră subiectivă și exclusiv în virtutea încrederii care o inspiră persoana. Încrederea publică în realizarea misiunii instituției publice este condiționată de respectarea principiilor manageriale de bună guvernare.

71. Titularul mandatului de Procuror General nu este responsabil doar pentru realizarea obiectivelor statutare ale mandatului de Procuror General, dar și pentru respectarea exigențelor manageriale prestabilite de realizarea acestor obiective. Eficiența și performanțele manageriale, potrivit principiilor de bună guvernare, se realizează nu doar

pe baza activității de rezultat, dar și a „calității” procesului de livrare a rezultatului. Or standardele de control managerial, potrivit cărora se evaluează eficiența și performanțele manageriale, sunt un sistem de asigurare a realizării în condiții de siguranță publică, de transparență, claritate și accesibilitate a obiectivelor de interes public.

72. Astfel, în cadrul prezentei proceduri, în scopul consolidării încrederii publice în instituții și persoane oficiale, CSP va examina nivelul de înțelegere și aplicarea practică a principiilor de bună guvernare a Procuraturii în exercitarea mandatului de Procuror General de către Alexandr Stoianoglo, eficiența și performanțele manageriale realizate, precum și suspiciunile de prevalare formală de calitățile manageriale în scopul accederii în funcția de Procuror General, aplicând criterii și indicatori de evaluare definiți de standardele naționale de control intern în sectorul public de care urma să se conducă Procurorul General în calitate sa de manager al entității publice la elaborarea și promovarea politicilor manageriale, precum și la conformarea față de standardele constituționale și legale aplicabile mandatului de Procuror General.

A. Calitatea planificării Procuraturii

73. Potrivit standardelor naționale de bună guvernare, entitatea publică stabilește misiunea, obiectivele strategice și operaționale și atribuie responsabilitățile corespunzătoare angajaților în vederea atingerii acestora. Un sistem managerial nu poate fi eficient dacă nu sunt stabilite obiective clare în legătură cu ceea ce trebuie să realizeze entitatea publică. Sistemul de CIM începe cu stabilirea misiunii, a obiectivelor strategice, a obiectivelor operaționale clare și a obiectivelor individuale. Obiectivele strategice sunt, de regulă, obiective pe termen mediu și lung (3-5 ani) și se referă la ansamblul activităților entității sau la componentele majore ale acesteia și care se formulează pornind de la misiunea entității. Obiectivele strategice urmăresc atingerea scopurilor de bază ale entității și derivă din politicile guvernamentale din domeniu.

74. Din analiza documentelor de politici manageriale aprobate la nivel de instituție, CSP constată că obiectivele strategice ale Procuraturii derivă în cea mai mare parte din documentele de politică națională. Planificarea activității Procuraturii s-a limitat la însușirea strategiilor și planurilor de dezvoltare strategică existentă. Procurorul General nu a promovat un concept managerial propriu, detașându-se în activitatea de planificare strategică a Procuraturii de obiectivele strategice asumate în momentul accederii în funcție, fapt constatat pe baza analizei conceptului managerial expus în scrisoarea de intenție prezentată la accederea în funcție și a politicilor manageriale aprobate după accederea în funcție.

75. Activitatea de planificare strategică s-a realizat în mare parte pe domenii specifice de activitate (cum ar fi apărarea drepturilor omului, antidrog, combaterea traficului de ființe umane), domenii în care există documente de politici aprobate la nivel național. Programul de dezvoltare strategică a Procuraturii pentru anul 2021-2025 reprezintă în esență o însușire formală a politicilor manageriale existente în Procuratură. Analizând obiectivele strategice stabilite de documentele de politică managerială în raport cu declarațiile Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, se poate ajunge la concluzia că subiectul evaluat nu are o viziune proprie clară privind obiectivele

strategice de dezvoltare a Procuraturii și cu privire la modalitățile de realizare a acestora, fapt care induce dubii rezonabile privind implicarea personală în procesul de planificare strategică a instituției.

76. În contextul în care strategia de comunicare externă a sistemului Procuraturii este un document specific de planificare strategică a activității de domeniu a Procuraturii, implicarea personală a Procurorului General în stabilirea obiectivelor strategice de comunicare este pusă sub o îndoială rezonabilă din motive justificate de „exemplu personal” a înțelegerii și promovării obiectivelor strategice de comunicare externă, precum și a politicilor manageriale promovate în domeniul eficienței planificării activității de comunicare externă.

77. Strategiile de comunicare externă, în lipsa unor indicatori măsurabili de performanță, a unor politici de management al riscurilor asociate obiectivelor trasate, precum și a unei monitorizări, controale și de remediere a riscurilor, sunt activități manageriale formale. Procurorul General (suspendat de drept) în ședința CSP a explicat lipsa eficienței planificării activității Procuraturii în domeniul comunicării externe prin lipsa de personal calificat. Se atestă că politicile manageriale clare și eficiente în soluționarea formalismului managerial sunt de fapt absente.

78. Potrivit SNCI8, entitatea publică instituie sisteme eficiente de planificare a activității, elaborând planuri strategice și planuri anuale de acțiuni, care includ obiective strategice/operaționale, indicatori de performanță și riscuri asociate obiectivelor. Procesul de planificare prevede raportarea sistematică cu privire la realizarea planurilor, atingerea indicatorilor de performanță ale entității publice, precum și privind monitorizarea și controlul riscurilor. Planificarea constituie ajustarea obiectivelor strategice și operaționale la resursele disponibile prin întocmirea unui plan de acțiuni, în care ar fi stabilite termene realiste.

79. Potrivit constatărilor CEPPG, deși la data desemnării domnului Alexandr Stoianoglo în funcția de Procuror General era în vigoare Programul de dezvoltare strategică a Procuraturii și CSP pentru anii 2016-2020, un Raport comprehensiv privind rezultatele implementării acestui program la finele anului 2020 așa și nu a fost aprobat. Rapoartele de activitate ale Procuraturii pentru anul 2019 și anul 2020 se rezumă la activitățile desfășurate per ansamblu de Procuratură, însă un document consolidat în care să se regăsească analiza realizărilor prevăzute în Programul de dezvoltare strategică pentru perioada 2016 – 2020, ajustarea obiectivelor strategice și operaționale la resursele disponibile, pe baza analizei indicatorilor de performanță, nu a fost comunicat CEPPG, cu excepția Raportului privind gradul de executare a Planului operațional al Procuraturii pentru anul 2020 în vederea realizării PDS pentru anii 2016-2020. Flexibilitatea activității de planificare presupune un sistem de monitorizare și control eficient al riscurilor, pe baza căruia se realizează intervenții manageriale de ajustare/revizuire a obiectivelor strategice și operaționale. Politicile manageriale de planificare, în lipsa elementelor de eficiență, sunt contrare principiilor de bună guvernare și prin aceasta reprezintă de fapt o exercitare formală a atribuțiilor manageriale de conducător al entității publice.

80. Eficiența activității de planificare a Procuraturii presupune și raportarea sistematică cu privire la realizarea planurilor, atingerea indicatorilor de performanță a entității, precum și cu privire la monitorizarea și controlul riscurilor. Lipsa unui sistem eficient de

monitorizare și raportare privind performanțele manageriale afectează eficiența planificării, inducând *inter alia* și aparențe de formalitate.

81. În cadrul procesului de evaluare a calității planificării strategice a Procuraturii nu s-a constatat promovarea de politici eficiente de planificare și implicarea personală a Procurorului General în acest proces. Planificarea strategică se reduce la însușirea obiectivelor de politică națională sau definirea formală a acestora, în lipsa unui sistem clar definit de obiective strategice susceptibil de a asigura transparența și accesibilitatea modului de realizare a misiunii instituționale a Procuraturii.

82. Raportând standardele de eficiență managerială la constatările CEPPG (pag. 30), CSP ajunge la concluzia că implicarea personală a domnului Alexandr Stoianoglo în activitatea operațională, în lipsa unei informări clare asupra finalității și modului de realizare a obiectivelor operaționale trasate, afectează eficiența prestației manageriale.

83. Crearea grupului de control și monitorizare a unor cauze concrete, catalogate drept cauze politice sau de interes public, în lipsa unor criterii clare de identificare și calificare a cauzelor ca fiind politice sau de sensibilitate publică, reprezintă o intervenție managerială defectuoasă, atât sub aspectul exigențelor privind definirea obiectivelor operaționale, cât și sub aspectul promovării principiilor de bună guvernare.

84. În acest sens, definirea arbitrară a obiectivelor operaționale în domeniul urmăririi penale afectează de o manieră inadmisibilă încrederea publică în instituția Procuraturii și în persoana Procurorului General.

85. CSP reține că în cadrul investigării circumstanțelor în care au avut loc intervențiile manageriale ale Procurorului General cu ocazia definirii obiectivelor operaționale în domeniul urmăririi penale, cu riscuri iminente de impact de „încredere” precum și cu implicații politice ale Procuraturii, s-a constatat că, în temeiul interpelării CEPPG, Procuratura Generală a informat CEPPG că se constată ca fiind neclare criteriile conform cărora anumite dosare la care se face trimitere în dispoziția Procurorului General nr.16 din 14.02.2020, emisă de Alexandr Stoianoglo, au fost clasificate ca fiind politice. Mai mult, dispoziția respectivă nu are indicat pe câte file este lista cauzelor penale politice la care se referă acest act și care trebuie să fie obiectul de lucru pentru grupurile de control formate din procurori. La fel, Dispoziția nr.16 din 14.02.2020, emisă de Alexandr Stoianoglo și păstrată în cancelaria Procuraturii Generale, nu conține nici o anexă cu lista cauzelor penale clasificate ca fiind politice.

86. Examinând conformitatea politicilor manageriale privind stabilirea obiectivelor operaționale, planificarea activității în domenii sensibile de activitate, CSP ajunge la concluzia că Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, în activitățile manageriale operaționale, se „detașează” de principiile bunei guvernări, fraudând interesul public și încrederea în instituții și persoane oficiale, generând totodată serioase dubii în privința eficienței manageriale.

87. Potrivit constatărilor CEPPG, intervenția managerială a Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo cu ocazia formării grupului de lucru privind examinarea cauzelor considerate politice sau sensibile s-a realizat la solicitarea externă și anume la solicitarea președintelui AO „Dreptul la Dreptate”, Pavel Grigoriuc, ultimul indicându-i și lista de dosare pretinse a fi politice sau de sensibilitate. Lista acestor cauze a parvenit pe numele Procurorului General la data de 19.12.2019 sub semnătura dlui Pavel

Grigoriuc, președinte al AO „Dreptul la Dreptate”, însă aceasta nu se regăsește în evidențele Procuraturii Generale. Mai mult, mențiunea despre lista prezentată de domnul Pavel Grigoriuc nu se regăsește nici în preambulul Dispoziției nr.16 din 14.02.2020, semnată de către Procurorul General (suspendat de drept). În aceeași scrisoare nr. 6/1-4d/22 - 159 din 14.01.2022 Procuratura Generală a comunicat CEPPG că, de către grupul de control și monitorizare instituit în vederea verificării cauzelor penale declarate ca fiind cu tentă politică, nu a fost întocmit un raport final pe marginea cauzelor penale studiate. Astfel de acte nu se regăsesc în cancelaria Procuraturii Generale sau a subdiviziunilor structurale ale instituției.

88. Astfel, fără a formula vreo concluzie cu privire la lista concretă de dosare ca fiind politice sau sensibile și fără a formula vreo constatare dacă acestea pot sau nu pot fi calificate ca fiind politice sau de sensibilitate, modul în care Procurorul General a înțeles rolul său în calitate de manager al entității publice, judecând pe baza unor acțiuni concrete realizate de către persoana evaluată în domenii de impact major pentru Procuratură, pun în evidență serioase deficiențe manageriale, printre care desconsiderarea principiilor de bună guvernare și exercitarea atribuțiilor manageriale „în înțeles propriu a eficienței manageriale” făcându-se abstracție de riscuri, transparență și principiul legalității.

89. Procurorul General (suspendat de drept), cu ocazia calificării anumitor dosare ca fiind politice sau de sensibilitate, a definit obiectivele operaționale în lipsa exigențelor de claritate și legalitate. Procesul de intervenție managerială în activitatea de urmărire penală la sesizarea unui terț s-a realizat în lipsa vreunei proceduri și/sau criteriu.

90. În concluzie, calificarea unor „proceduri penale” ca fiind politice sau sensibile și trasarea unor sarcini specifice în acest sens, în lipsă de procedură și criterii, reprezintă în esență o intervenție arbitrară în procesul de urmărire penală, inducând percepția că Procurorul General se prevalează de atribuțiile statutare pentru a beneficia de aprecieri publice, făcând abstracție de misiunea constituțională a Procuraturii.

91. Mai mult decât atât, prin dispoziția de calificare a dosarelor ca fiind politice sau de sensibilitate, pentru care s-a dispus crearea unui regim managerial special de realizare a obiectivelor, nu s-a indicat o listă exhaustivă de dosare care constituie obiectivul operațional definit de Procurorul General (suspendat de drept), fapt care a deschis calea abuzurilor necontrolate privind extinderea sau restrângerea listei de dosare politice.

92. Practici manageriale defectuoase s-au constatat și în cazul creării subdiviziunii Procuraturii Generale – Secția cauze excepționale –, motivul invocat fiind necesitatea concentrării investigării cauzelor complexe de rezonanță socială sporită. În acest sens, Procurorul General a făcut abstracție de lipsa definirii legale a cauzelor excepționale și a necesității asigurării imparțialității și obiectivității investigării penale, realizând intervenția managerială în cauză prin nesocotirea misiunii constituționale a Procuraturii și principiilor de bună guvernare.

93. Analiza complexă a practicilor de planificare a activității Procuraturii pun în evidență înțelegerea greșită sau neglijența standardelor manageriale de bună guvernare în sectorul public, instituția Procuraturii fiind aparent guvernată la „discreția individuală” a managerului instituției publice, care făcea abstracție de misiunea Procuraturii, procedurile în care este angajată și riscurile asociate unui management defectuos.

94. Potrivit constatărilor CEPPG, inițiativele de planificare a activităților pe domenii sensibile nu au fost suficient argumentate și justificate din perspectiva reglementărilor legislative în vigoare. Subsecvent, cele menționate conturează situația în care acțiunile întreprinse de domnul Alexandr Stoianoglo în calitate sa de Procuror General au avut, preponderent, conotația unui comportament de simulare a activității, reprezentând începuturi ale unor procese care nu aveau o argumentare juridică corespunzătoare, nu aveau continuitate, erau însoțite de selectivitate în abordare și erau orientate, în mare parte, pentru a livra publicului senzația unei implicări serioase în investigații sau în politici de protecție, sau restabilire a drepturilor fundamentale ale persoanelor.

95. În ședința CSP Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo nu a justificat modul în care prestația sa managerială se încadrează în principiile de bună guvernare și SNCI de care urma să se ghideze în evaluarea calității managementului promovat, modul în care au fost analizate și rezolvate deficiențele manageriale în cadrul sistemului de control intern managerial. Din această cauză, CSP ajunge la concluzia că calitatea planificării activității Procuraturii este insuficientă în raport cu misiunea constituțională a acesteia și interesul public de sporire a încrederii publice în Procuratură. În plus, maniera de planificare a activității Procuraturii nu livrează suficientă claritate privind direcțiile de activitate ale Procuraturii și garanțiile de realizare a misiunii acesteia.

B. Eficiența conducerii Procuraturii

96. Analizând politicile manageriale promovate de către Procurorul General (suspendat de drept) în domeniul personalului, obiecțiile recepționate din partea organizațiilor neguvernamentale, precum și declarațiile Procurorului General (suspendat de drept), se face observată promovarea în cadrul Procuraturii a politicilor de loialitate personală a angajaților față de Procurorul General (suspendat de drept). Procurorul General (suspendat de drept) nu a promovat politici de motivare a personalului pentru realizarea eficientă a sarcinilor. Ocuparea funcțiilor de conducere vacante se realiza în lipsă de concurs sau cu retragerea candidaților din concurs, fapt care indică un nivel slab de încredere în eficiența politicilor de promovare a personalului pe baza meritocrației. Realizarea transferurilor în funcții de conducere a procurorilor în condiții netransparente indică asupra faptului utilizării de către Procurorul General (suspendat de drept) a resurselor manageriale în scopul consolidării autorității individuale în sistemul Procuraturii.

97. Constatarea de către CEPPG a cazurilor de persecutare a angajaților mai puțin obedienți și abordări diferite a relației conducător-angajat în raport cu persoanele loiale și persoanele mai puțin loiale, analizată în cumul cu declarațiile Procurorului General (suspendat de drept) privind insuficiența de personal, permit CSP să ajungă la concluzia că politicile de leadership și motivarea personalului au fost insuficiente pentru realizarea obiectivelor strategice, iar lipsa unui control managerial intern a făcut imposibilă analiza și rezolvarea deficiențelor manageriale. Sensibilitatea la critici a Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, precum și tratarea organizațiilor neguvernamentale ca fiind „neprietenoase”, par a fi determinate de lipsa unor reacții manageriale eficiente la obiecțiile pe marginea deficiențelor manageriale semnalate de societatea civilă.

98. Angajații Procuraturii sunt funcționari publici și persoane cu funcții de demnitate publică care servesc interesul public și, în acest sens, managementul instituțional trebuie să fie construit pe principii de loialitate față de lege și nu față de factori administrativi. Politicile manageriale de loialitate individuală a funcționarilor publici sunt susceptibile de a induce și riscuri de corupție, motiv din care stilul de conducere nu poate fi analizat în calitate de „stil potrivit” în raport cu interesul public afectat.

99. Reținând constatările CEPPG privind practicile de comunicare internă, precum și modul în care se realizează *de facto* conducerea în cadrul Procuraturii, modul în care este înțeleasă și realizată de către Procurorul General misiunea de garant al protecției societății și statului împotriva faptelor infracționale, abilitatea de a-și asuma decizii informate, întemeiată pe gândire pe bază de risc, precum și alte exigențe legate de exercitarea funcțiilor de conducere, se constată că în ședința CSP Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a confirmat aplicarea unor practici manageriale defectuoase, aspectele cărora au fost elucidate în raportul CEPPG.

100. Astfel, în ședința CSP, Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, cu referire la constatările CEPPG privind managementul defectuos de comunicare internă și externă și gestionarea riscurilor cu impact de imagine și credibilitate instituțională, a declarat că implicarea sa în procedura de revizuire a condamnării irevocabile și scoaterea din detenție a numitului Platon Veaceslav s-a datorat convingerii de falsificare a dosarului penal și existența pericolelor reale pentru viața și securitatea lui Platon Veaceslav aflat în detenție. În acest sens, asumarea comunicării externe de către Procurorul General într-un caz anume și intervenția managerială în definirea unor obiective operaționale, în lipsa unor motive obiectiv justificate și practici uzuale de abordare managerială, expune Procuratura la riscuri instituționale de încredere și imparțialitate a Procurorului General (suspendat de drept).

101. În raportul de evaluare, CEPPG a menționat că inițierea procedurii de revizuire a dosarului Platon a fost însoțită de implicarea personală a Procurorului General (suspendat de drept) în managementul comunicării externe, care a utilizat declarații și sintagme care induc aparențe de părtinire față de cetățeanul Veaceslav Platon: sintagme exagerate precum dosarul „falsificat în totalitate” sau condamnat „absolut ilegal”, utilizate în discursul din 18.05.2020 în care îl dezvinovăța public pe Veaceslav Platon, sau declarația dintr-un interviu, potrivit căreia „Toate încercările de a mă lega într-un fel sau altul (de Platon) se fac din motiv că pentru acești oameni Platon reprezintă o amenințare”.

102. În acest sens, se face observată lipsa evidentă a abilității Procurorului General (suspendat de drept) de a lua decizii informate, întemeiate pe gândirea pe bază de risc, motivarea deciziilor sub aspectul menținerii aparențelor instituționale. Declarațiile făcute de Procurorul General (suspendat de drept) în favoarea unei persoane condamnate, până ca această persoană să fie reabilitată de o instanță de judecată în cadrul unei proceduri corespunzătoare, inclusiv că „reprezintă pentru cineva o amenințare”, nu este altceva decât un act de sfidare a statului de drept și, implicit, a încrederii publice în instituția procuraturii. Conduita Procurorului General (suspendat de drept) în calitate de manager al entității publice în circumstanțele analizate este contrară atât principiilor de bună guvernare, cât și principiilor fundamentale de exercitare a funcției de demnitate publică. Din aceste motive, CSP ajunge la concluzia că Procurorul General și-a realizat misiunea

managerială potrivit unei înțelegeri proprii a eficienței manageriale și a modului în care urmează a fi administrată Procuratura, făcând abstracție de exigențele de legalitate în exercitarea mandatului.

103. Înțelegerea greșită a statutului funcției deținute și procedura de realizare a managementului instituției publice se face observată și în declarațiile Procurorului General (suspendat de drept) pe marginea modului în care s-a realizat intervenția managerială în gestionarea eliberării provizorii din detenție a condamnatului Platon Veaceslav, făcute în ședința CSP din 23.05.2022. Procurorul General (suspendat de drept) a declarat că trasarea obiectivelor operaționale privind eliberarea din detenție a condamnatului Platon a fost justificată de existența informațiilor privind pericolul care planează în privința condamnatului aflat în custodia statului. Informația care a justificat intervenția managerială i-ar fi fost comunicată de „o persoană din cadrul SIS”. Procedurile ulterioare, derulate în temeiul „informației furnizate de o persoană de la SIS”, finalizate cu eliberarea din detenție a persoanei condamnate, s-au realizat în lipsa unui sistem eficient de comunicare instituțională, deci planificarea, organizarea, conducerea și controlul procedurii de eliberare din detenție au fost în afara unui management eficient în sensul principiilor de bună guvernare și SNCI de care urma să se conducă Procurorul General (suspendat de drept) la evaluarea abordării proceselor manageriale în care s-a angajat.

104. Chiar și în ședința CSP, Procurorul General (suspendat de drept) nu a considerat că era necesară documentarea procesului managerial analizat în conformitate cu standardele de bună guvernare, inclusiv realizarea unui management adecvat al riscurilor. Altfel spus, Procurorul General (suspendat de drept) în continuare a susținut că este corect să nu fie respectate standardele manageriale minime și să nu se documenteze corespunzător procesele operaționale. Mai mult decât atât, Procurorul General (suspendat de drept) s-a prezentat în calitate de exemplu de practici manageriale defectuoase, inclusiv în raport cu misiunea constituțională a Procuraturii.

105. Deficiențe manageriale similare s-au observat și în cazul analizei proceselor manageriale privind lista de dosare politice, raportul de audit intern, achiziționarea de servicii juridice privind recuperarea a 100 milioane de euro din fraudă bancară.

C. Eficiența organizării

106. Potrivit constatărilor CEPPG, în perioada de evaluare s-au realizat 8 intervenții în structura Procuraturii, calificate de CEPPG ca fiind nejustificate și ineficiente. Eșecul în identificarea și implementarea unor soluții de distribuire eficientă a competențelor între subdiviziunile Procuraturii s-a datorat implementării unor soluții *ad-hoc* neinspirate (crearea grupului special pentru cauzele de rezonanță prin Dispoziția nr. 16 din 14.02.2020, comasarea secțiilor în cadrul Procuraturii Generale, crearea Secției pentru cauze excepționale, desființarea Aparatului Procuraturii Generale etc.), care, de fapt, au diminuat din eficiența implementării prevederilor Regulamentului Procuraturii în partea care se referă la competențele și atribuțiile subdiviziunilor din cadrul Procuraturii.

107. În ședința CSP, Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a explicat că intervențiile manageriale s-au realizat în structura Procuraturii cu scopul

reanimării unei arhitecturi instituționale existente până la adoptarea Legii nr. 3/2016, iar desființarea Aparatului Procuraturii Generale s-a realizat din raționamente de economie financiară, fiind considerată inutilă prezența acestei subdiviziuni în structura organizațională a Procuraturii Generale.

108. Examinând în esență argumentele cu care a operat Procurorul General (suspendat de drept) și fără a afecta oportunitatea sau inoportunitatea soluțiilor, CSP ajunge la concluzia că intervențiile manageriale în structura Procuraturii sunt lipsite de viziuni strategice, gândire pe bază de risc și eficiență.

109. De asemenea, s-au făcut observate practici defectuoase de economii financiare din contul eficienței managementului instituțional. În rezultatul intervenției manageriale respective, Procuratura s-a confruntat cu deficiențe serioase de comunicare externă și lipsa unui management eficient al riscurilor, deficiențe care au determinat un impact semnificativ, reflectat și în statistica punctajului de evaluare acordat de CEPPG.

110. Politicile de organizare a Procuraturii și practicile manageriale promovate în acest domeniu sunt lipsite de eficiență managerială din motiv că intervențiile în structura Procuraturii au fost lipsite de finalitatea procesului managerial.

111. Potrivit SNCI, entitatea publică definește propria structură organizațională, competențele, responsabilitățile, sarcinile și obligațiile de raportare ale fiecărei subdiviziuni organizaționale ale entității. Structura organizațională și obligațiile de raportare sunt definite clar, în scris, și comunicate angajaților și părților terțe interesate. Structura organizațională trebuie să funcționeze având în vedere resursele disponibile ale entității. Entitatea publică își definește structura organizațională, luând în considerare atât resursele bugetare, cât și alte resurse disponibile, într-un mod care facilitează atingerea obiectivelor.

112. Atât din intervențiile manageriale realizate de Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în structura Procuraturii, cât și din explicațiile Procurorului General (suspendat de drept) făcute în ședința CSP, nu rezultă că modificările de structură organizațională facilitează atingerea scopului.

113. Intervențiile analizate de CEPPG nu s-au dovedit a fi în conformitate cu principiile de bună guvernare și anume cu repartizarea clară a atribuțiilor și competențelor, asigurarea funcționalității structurii având în vedere resursele disponibile, organizarea managementului riscurilor, controlul și un sistem eficient de raportare a realizării sarcinilor. Efectul intervențiilor în structura Procuraturii au fost parțial anihilate și de confruntarea cu lipsa de personal calificat și alte deficiențe tehnice.

114. Organizarea Procuraturii s-a realizat în lipsa unor raționamente rezonabile de eficiență, făcând abstracție de provocările cu care se confruntă Procuratura, lipsind flexibilitatea managerială a Procurorului General (suspendat de drept). Lipsa eficienței intervențiilor în structura Procuraturii este cauzată și de lipsa indicatorii de rezultat constatată de CEPPG. În cazul desființării Aparatului Procuraturii Generale, CSP constată existența unor suspiciuni obiectiv justificate privind realizarea intervenției în structura Procuraturii din alte raționamente decât asigurarea unei bune guvernări a Procuraturii și anume, promovarea unor politici de personal întemeiate pe loialitatea personalului față de persoana Procurorului General (suspendat de drept). În consecință, Procuratura s-a confruntat cu serioase deficiențe de comunicare internă și externă, lipsa controlului și

managementului riscurilor de comunicare, cum ar fi lipsa documentării comunicării interne, comunicarea defectuoasă asumată de Procurorul General (suspendat de drept) în lipsa unui management eficient al comunicării externe, lipsa de adaptabilitate la provocările cu care se confruntă Procuratura, lipsa de informare a Procurorului General (suspendat de drept).

115. În cadrul audierii Procurorului General (suspendat de drept), CSP a ajuns la concluzia că deficiențele de organizare a Procuraturii se datorează în mare parte înțelegerii greșite de către Procurorul General a principiilor de bună guvernare care urmează a fi aplicate în sectorul public, precum și lipsei unui control intern managerial eficient. Această concluzie este reiterată și de practicile defectuoase de gestionare a cazului de investigare a cauzelor considerate ca fiind politice, revizuirea condamnării penale a cetățeanului Platon și scoaterea din detenție a acestuia, organizarea recuperării a 100 milioane de euro cu suportul juridic al cetățeanului Platon Veaceslav, organizarea investigării în Ucraina a circumstanțelor de înregistrare pe numele soției Procurorului General (suspendat de drept) a unei companii afiliate cet. Platon Veaceslav, comunicarea externă în cazul profesorilor extrădați în Turcia, aspecte elucidate detaliat în raportul CEPPG.

116. CEPPG a atenționat asupra existenței unor dubii obiectiv justificate privind înțelegerea corectă de către Procurorul General (suspendat de drept) a eficienței organizării Procuraturii în raport cu obiectivele constituționale de legalitate și încrederea publică în instituții și persoane oficiale, precum și a misiunii sale în cadrul sistemului național de organizare a exercitării puterii în stat, determinate de prestația defectuoasă a acestuia în raport cu modul de organizare și exercitare a urmăririi penale în dosarul de sensibilitate publică numit generic „Frauda bancară”. Cu referire la acest dosar, Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a explicat CSP modul în care acesta înțelege eficiența recuperării de prejudicii cauzate prin activități infracționale organizate și intervenția personală *in concreto* în vederea recuperării prejudiciului cauzat urmare a transferului de către Banca de Economii a Moldovei SA a 100 mln. EUR la conturile bancare deschise la Gazprombank SA (Federația Rusă).

117. Procurorul General (suspendat de drept) a explicat CSP că, având intenția de a spori eficiența recuperării banilor sustrași în cauza fraudei bancare, a organizat o întâlnire în biroul său cu cet. Platon Veaceslav (ultimul având statut procesual în cauzele investigate de Procuratură) și i-a solicitat asistență juridică în pregătirea unei acțiuni civile privind recuperarea de către BNM a sumei de 100 milioane EURO de la Gazprombank. Veaceslav Platon împreună cu echipa sa de juriști i-ar fi pregătit/redactat cererea de chemare în judecată, pe care Procurorul General (suspendat de drept) a transmis-o BNM pentru a iniția procedura judiciară respectivă. Membrii CSP, încercând să primească o explicație privind modul în care Procurorul General (suspendat de drept) înțelege de a-și exercita responsabil mandatul său, au solicitat să indice procedura și calitatea în care a comunicat cu persoane aflate sub urmărire penală în scopul achiziționării de servicii de consultanță juridică pentru BNM.

118. Procurorul General (suspendat de drept) a explicat plenului CSP că în acțiunile sale s-a ghidat de libertatea de acțiune în domenii neinterzise de lege, fiind ghidat totodată de scopul de eficientizare a recuperării mijloacelor bănești. În acest sens, CSP reține lipsa

unor rezultate notabile ale pretensei organizării eficiente a procesului de recuperare a mijloacelor bănești. De asemenea, CSP reține că Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo are o viziune denaturată în raport cu statutul pe care îl deține și procedurile în care acționează. Gândirea pe bază de risc este o categorie absentă în practicile manageriale și retorica Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo.

119. Libertatea de acțiune a Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în domeniile neinterzise de lege reprezintă în esență o sfidare a statului de drept de către titularul unui mandat constituțional, întrucât asocierea arbitrară cu persoane de drept privat pe timpul aflării în serviciul public reprezintă o desconsiderare a standardelor de bună guvernare, dar și a principiilor constituționale fundamentale în sensul definit de Constituție. Titularul unui mandat de rang constituțional care nu se consideră obligat de a acționa „în limita atribuțiilor care le-au fost acordate” (Hotărârea Curții Constituționale nr.22/2015), potrivit testului unui observator dezinteresat și informat, nu justifică încrederea publică privind exercitarea funcției de demnitate publică în conformitate cu exigențele statului de drept. Or, în logica expusă de Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, managementul Procuraturii poate fi realizat conform altor standarde decât cele impuse de lege, motiv din care CSP ajunge la concluzia că Procurorul General (suspendat de drept) nu a justificat înțelegerea completă a statutului funcției și a exigențelor de exercitare a mandatului de Procuror General.

D. Eficiența controlului instituțional

120. În raportul de evaluare, CEPPG a statuat că „cu toate că în perioada supusă evaluării Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a demarat importante procese de conduită managerială, fiind dispusă efectuarea controalelor activității procuraturilor specializate și procuraturilor teritoriale, s-a efectuat Raportul de evaluare a riscurilor interne de corupție, desființarea Aparatului Procuraturii Generale și plasarea Direcției finanțe și administrare, inclusiv a altor subdiviziuni din cadrul Procuraturii Generale în directă sa subordine, denotă că rezultatele acestor acțiuni nu reprezintă un succes și nici un mecanism eficient de control al activităților operaționale, fiind contrare normelor în vigoare și atât timp cât aceste activități au dus la eșecuri serioase în supravegherea instrumentării eficiente a cazurilor sensibile, ne putem permite ridicarea unor dubii serioase asupra eficienței acestor activități”.

121. De asemenea, CEPPG a constatat lipsa de reacții din partea Procurorului General (suspendat de drept) la deficiențele notificate în cadrul controlului instituțional, iar în rapoartele anuale de autoevaluare a sistemului de control intern managerial se repetă aceleași deficiențe, lăsate fără soluții manageriale, motiv din care CSP constată existența unor practici manageriale formale lipsite de eficiență.

122. Prin ordinul Procurorului General nr. 40/13/2021, s-a dispus efectuarea unui audit intern. Raportul de audit, prezentat de auditorul intern Al. Voloșin și comunicat subdiviziunii Procuraturii Generale, nu a fost înregistrat și nici examinat.

123. În ședința CSP, Procurorul General (suspendat de drept) a declarat că raportul de audit nu a fost înregistrat și examinat din motivul că a fost restituit pentru a fi „refăcut”,

motiv din care CSP ajunge la concluzia că formalismul procesului de control instituțional este asumat cu titlu de practică admisibilă. Respectarea principiului responsabilității nu se face observată în practicile manageriale ale Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo.

124. CEPPG a constatat că, în perioada de evaluare, s-a dispus efectuarea controalelor activității procuraturilor specializate. Potrivit explicațiilor Procurorului General (suspendat de drept), controalele au fost dispuse din motivul „existenței informațiilor despre activități suspecte ale procurorilor în cadrul acestor două procuraturi specializate”.

125. Nota pe marginea rezultatelor controalelor efectuate în cadrul Procuraturii Anticorupție a fost semnată de către ex-procurorul șef-interimar Serghei Gavajuc la data de 15.07.2020, iar în cazul controlului dispus la Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, un raport cu privire la rezultatele controlului nu există, motiv din care se justifică o suspiciune obiectivă privind utilizarea procedurii de control în alte scopuri decât cele declarate.

126. Controalele procuraturilor specializate au fost însoțite de pornirea mai multor proceduri disciplinare și penale. Urmează a fi reținut că majoritatea procedurilor penale și disciplinare au fost ulterior încetate.

127. CEPPG, examinând în detaliu activitatea de control și audiind procurorii vizați de proceduri, a concluzionat: „doar din analiza, inclusiv de suprafață, a acestor 3 cazuri în care Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a avut o implicare personală directă, putem trage concluzia că maniera în care Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a asigurat organizarea activităților de control a Procuraturii este una autoritară, întemeiată pe acte de persecutare a procurorilor și control al Procuraturii prin intermediul persoanelor obediente. Această stare de fapt confirmă concluzia că inițierea controlului în privința activității Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și Procuraturii Anticorupție a fost gândită de către echipa managerială condusă de Alexandr Stoianoglo ca un pretext formal pentru pornirea procedurilor disciplinare și/sau a procedurilor penale în privința mai multor procurori din cadrul acestor două procuraturi specializate, proceduri și procese care ulterior au fost clasate/încetate, fapt care vorbește elocvent despre lipsa de eficiență în acțiunile demarate”.

128. Procurorul General (suspendat de drept), în ședința CSP, a confirmat că manifestă atitudini ostile față de grupul de procurori care a fost supus pretinselor acțiuni de persecutare cu ocazia inițierii controlului activității procuraturilor specializate. Fără a pune la îndoială și a da vreo calificare temeiniciei concluziilor furnizate, CSP constată că acuzațiile Procurorului General (suspendat de drept) sunt bazate pe aprecieri și calificări subiective, și nu pe argumente pertinente obținute în cadrul unor proceduri legale.

129. CSP, analizând constatările CEPPG în raport cu declarațiile Procurorului General (suspendat de drept) și practicile manageriale de domeniu, ajunge la concluzia că Procurorul General (suspendat de drept) a utilizat atribuțiile administrative în domeniul controlului managerial al Procuraturii cu alte scopuri decât cele de asigurare a unei bune guvernări a Procuraturii, confirmând suspiciunile de formalism în domeniul promovării eficienței controlului instituțional. Aparent, atribuțiile de control managerial au fost

utilizate în scopul promovării politicii de cadre bazată pe loialitate față de Procurorul General (suspendat de drept).

130. Managerii entităților publice sunt responsabili pentru promovarea unei culturi adecvate de control în cadrul entității pe care o conduc. Ei trebuie să demonstreze prin stilul de activitate propriu că înțeleg importanța dezvoltării unor sisteme eficiente CIM. Managerii care stabilesc obiective clare acordă atenție activității de prevenire a riscurilor și manifestă interes personal în monitorizarea și dezvoltarea unor sisteme CIM eficiente, promovând astfel o cultură în care este mult mai probabil ca activitățile de control să funcționeze în mod corespunzător. Managerii entităților publice trebuie să recunoască faptul că responsabili pentru implementarea unor sisteme CIM eficiente sunt ei înșiși (SNCI4).

131. În speță, Procurorul General evaluat, în calitate de manager al Procuraturii, a promovat o cultură defectuoasă de control instituțional, prezentând activitatea de control în calitate de instrument de confruntare și persecutare a angajaților Procuraturii, motiv din care CSP ajunge la concluzia că, în cazul Procurorului General evaluat, cultura de control promovată în cadrul Procuraturii este inadecvată obiectivelor de bună guvernare în sectorul public. Procurorul General (suspendat de drept) înțelege eronat abordarea și stilul de operare a conducerii necesar a fi adoptat în sectorul public, precum și obiectivele controlului instituțional.

132. CEPPG a constatat că în perioada de evaluare au fost inițiate serioase procese de gestiune și management operațional, însă analiza politicilor manageriale promovate a condus la concluzia privind ineficiența acestora, managementul aplicat părând a fi unul de formă și nu de rezultat. Aparent, unicul mecanism funcțional de control al instituției este întemeiat pe obediență și loialitate.

133. Analizând constatările CEPPG prin raportare la explicațiile Procurorului General (suspendat de drept) privind modul în care ultimul înțelege exercitarea atribuțiilor manageriale, CSP ajunge la concluzia că eforturile manageriale privind asigurarea eficienței controlului instituțional au fost insuficiente pentru realizarea obiectivelor standardelor de bună guvernare.

E. Eficiența managementului riscurilor

134. CEPPG a constatat că în cadrul Procuraturii, în corespundere cu standardele de control intern managerial, prin Ordinul Procurorului General nr.49/28 din 27.05.2020, a fost constituit Grupul de lucru pentru evaluarea riscurilor de corupție în activitatea Procuraturii. Ca urmare a evaluării interne a riscurilor instituționale de corupție, au fost identificate o serie de probleme în activitatea Procuraturii, ce generează riscuri tipice și specifice de corupție, printre care cu cea mai mare probabilitate de materializare au fost constatate: riscul admiterii și neraportării influențelor necorespunzătoare în activitate; riscul abuzului de serviciu/depășirii atribuțiilor de serviciu; riscul coruperii pasive; riscul scurgerii de informații cu accesibilitate limitată; riscul falsului în acte publice, riscul îmbogățirii ilicite. Riscurile constatate au fost reflectate în Raportul privind rezultatele evaluării riscurilor de fraudă și corupție în sistemul Procuraturii, publicat pe pagina web oficială a Procuraturii Generale. După identificarea și evaluarea riscurilor în activitatea

Procuraturii, inclusiv a celor de fraudă și corupție, prin Ordinul Procurorului General nr.101/28 din 29.12.2020, a fost aprobată Strategia de management al riscurilor în Procuratură.

135.Politici de management al riscurilor se regăsesc și în Programul de Dezvoltare Strategică a Procuraturii pentru anii 2021-2025, „obiectivul specific 1.2”.

136.CEPPG a concluzionat că este evident, din documentul de politici aprobat pe sistem, că Procuratura este afectată foarte profund de unul dintre cele mai periculoase riscuri care pot afecta iremediabil comportamentul și integritatea procurorilor în general și comportamentul și integritatea Procurorului General, în special. Trasarea, în principalul document de politici, în calitate de obiectiv strategic principal, a obiectivului asigurarea integrității profesionale și instituționale vorbește despre conștientizarea și asumarea importanței activităților care urmează a fi întreprinse în vederea eradicării corupției din cadrul sistemului Procuraturii și consolidării integrității instituționale.

137.Potrivit rapoartelor anuale de activitate, CEPPG a observat că starea de fapt din interiorul Procuraturii nu a suferit schimbări la capitolul încredere și integritate instituțională. Deci, în pofida existenței unor eforturi manageriale documentate, obiectivele politicilor manageriale nu au fost realizate.

138.CSP reține că, prin Ordinul Procurorului General nr. 76/28 din 17.08.2020, a fost instituit procesul de expertizare anticorupție a proiectelor de acte normative instituționale, însă acesta nu a fost implementat. În perioada exercitării de către domnul Alexandr Stoianoglo a mandatului de Procuror General, au fost elaborate Strategia de management al riscurilor cu crearea și ținerea Registrului consolidat al riscurilor, a fost elaborată Strategia de comunicare externă, a fost elaborat Regulamentul privind procedurile de examinare și raportare internă a dezvoltărilor practicilor ilegale în Procuratură, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr.31/28 din 20.03.2020, a fost elaborat Regulamentul cu privire la regimul juridic al cadourilor, aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 32/28 din 20.03.2020, iar cu excepția creării în anul 2021 a Registrului consolidat al riscurilor și evaluarea internă a riscurilor de corupție în cadrul Procuraturii, alte acțiuni care ar impulsiona sporirea încrederii publice în Procuratură nu au fost remarcate. Strategia de comunicare externă nu a fost valorificată, de la data aprobării Regulamentului privind procedurile de examinare și raportare internă a dezvoltărilor practicilor ilegale în Procuratură nu au fost înregistrate careva dezvoltări ale practicilor ilegale (avertizori de integritate), iar Registrul de evidență a cadourilor inadmisibile nu este actualizat la zi, pe pagina web a Procuraturii fiind publicat doar Registrul cadourilor admisibile începând cu anul 2021.

139.Astfel, lipsa unor indicatori de rezultat al politicilor manageriale determină CSP de a ajunge la concluzia că eficiența politicilor manageriale nu a fost asigurată, iar realizarea obiectivelor strategice și operaționale nu a fost suficient monitorizată și controlată în conformitate cu principiile de bună guvernare.

140.Analizând practicile manageriale în sensul în care au fost promovate în raport cu managementul asumat și politicile manageriale aprobate de Procuratură, CSP constată că la preluarea mandatului, domnul Alexandr Stoianoglo a declarat ferm că unul dintre obiectivele principale în exercițiul funcției va fi asigurarea integrității în Procuratura

Republicii Moldova prin excluderea din sistem a procurorilor a căror integritate este dubioasă.

141.În acest sens, CSP reține că, în ședința sa, Alexandr Stoianoglo a explicat că la preluarea mandatului de Procuror General obiectivele strategice asumate în procesul de accedere în funcție nu au fost pe deplin realizate din lipsa de personal calificat, motiv din care în unele funcții de conducere au ajuns persoane cu probleme de integritate, printre care și adjunctul Procurorului General, Ruslan Popov, în privința căruia, la numire în funcție, planau suspiciuni de lipsă de integritate nerezolvate.

142.CSP ajunge la concluzia că Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a soluționat problema lipsei personalului calificat în Procuratură din contul propriei credibilități și al obiectivelor strategice privind asigurarea integrității și încrederii în Procuratură de care s-a prevalat la accederea în funcție și pe care ulterior „formal” le-a promovat în politicile sale manageriale aprobate de Procuratură. Deci, *de facto* integritatea și încrederea în Procuratură nu a constituit pentru Procurorul General (suspendat de drept) un obiectiv managerial prioritar.

143.Mai mult decât atât, CSP reține că, potrivit constatărilor CEPPG, politicile manageriale privind combaterea și eliminarea riscurilor de corupție au fost aplicate selectiv și fără finalitate, constituind *inter alia* pretext de persecutare a procurorilor incoezi.

144.CSP de asemenea reține că în cadrul Procuraturii s-au admis practici manageriale defectuoase de management al riscurilor de încredere în Procuratură. O dovadă a existenței acestor practici manageriale defectuoase este cazul de urmărire penală a procurorului Mihai Ivanov, care a instrumentat cauza penală a „mitei pentru procurori de 1.5 milioane de lei” în care Ruslan Popov s-a regăsit printre persoanele suspectate. Fără a concluziona cu privire la temeinicia acuzațiilor aduse lui Mihai Ivanov sau Ruslan Popov, CSP constată că Procurorul General (suspendat de drept), care și-a asumat deliberat riscuri de încredere privind integritatea instituțională cu ocazia admiterii în echipa managerială a lui Ruslan Popov în calitate de adjunct al Procurorului General, a eșuat în promovarea unui management efectiv al riscurilor de încredere și, prin lipsa unor măsuri efective de securizare a aparențelor de imparțialitate și obiectivitate a procedurilor penale derulate în privința lui Mihai Ivanov, proceduri în care Ruslan Popov deține calitatea de factor administrativ, a creat o percepție total distorsionată a Procuraturii.

145.Practici defectuoase de management al riscurilor de încredere și percepție a Procuraturii au fost observate și în cazul procurorilor Igor Popa și Nicolae Chitoroagă. CSP reține că, în cazul Nicolae Chitoroagă, managementul defectuos al riscurilor s-a finalizat chiar cu acuzații penale la adresa Procurorului General (suspendat de drept). Pierderea controlului managerial al riscurilor a degenerat în riscuri iminente de pierdere a mandatului de Procuror General și crearea percepției de protejare a persoanelor cu probleme nerezolvate de integritate.

146.CSP, analizând constatările CEPPG privind disfuncționalitățile managementului riscurilor și explicațiile Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, constată lipsa atât a unui management efectiv al riscurilor, cât și a unei viziuni manageriale a Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo privind managementul riscurilor, motiv din care Procuratura a fost expusă riscurilor inadmisibile de încredere,

imagine, percepției de angajare politică și utilizare a Procuraturii în alte interese decât cele stabilite de lege.

147.În ședința CSP, Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a justificat convingerea că modul de gestionare a cazului Laundromat, analizat în cumul cu retorica sa în raport cu alte cazuri de interes în raport cu cet. Platon Veaceslav, a condus la expunerea Procuraturii unor riscuri instituționale iminente, riscuri în privința cărora însă nu a existat un control managerial eficient din motivul lipsei unei viziuni manageriale a domnului Alexandr Stoianoglo. Or riscurile nu au fost gestionate din lipsa capacității manageriale de a fi identificate.

148.Precizăm că riscul este un eveniment posibil care poate avea impact negativ în ceea ce privește atingerea obiectivelor entității publice. În acest sens, încrederea în Procuratură și în persoana Procurorului General nu este doar un obiectiv strategic de politică managerială, dar și un obiectiv constituțional, motiv din care CSP reține expunerea la risc a Procuraturii în cadrul promovării unor politici manageriale contrare exigențelor constituționale (SNCI9).

149.Încrederea cetățenilor în corectitudinea persoanelor cu funcții publice și în instituții în general constituie fundamentul democratic al funcționării acestora (*Hotărârea Curții Constituționale nr. 7/2015, §42*).

150.Procesul în cadrul căruia entitatea publică gestionează incertitudinea ce ține de evenimentele viitoare, care ar putea influența atingerea obiectivelor strategice și operaționale, este denumit „managementul riscurilor” (SNCI9).

151.Analiza proceselor manageriale dezbătute în ședința CSP cu privire la cazurile Popov Ruslan, Chitoroagă Nicolae, cazul lui Veaceslav Platon, cazul Lupașcu – Popov, Laundromat, cazul finanțării ilegale a campaniilor electorale, furtul miliardului, verificarea Procuraturilor specializate, înregistrarea companiei ucrainene pe numele soției Procurorului General, cazul extrădării ilegale a unor profesori în Turcia etc. a făcut observată lipsa capacității manageriale a Procurorului General (suspendat de drept) de a identifica riscurile instituționale și o viziune clară privind managementul riscurilor.

152.Constatările CEPPG privind admiterea în activitatea Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a practicilor de negare a principiilor integrității și transparenței, precum și cu privire la existența problemelor privind conduita personală, se justifică integral. Nesocotirea de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în ședința publică a CSP a principiilor statului de drept constituie o conduită profesională incompatibilă cu statutul de Procuror General.

153.Generalizând constatările pe marginea eficienței managementului riscurilor, CSP ajunge la concluzia că Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo are o viziune distorsionată în privința statutului funcției de Procuror General, precum și a conceptului de risc instituțional și management al riscurilor. Ineficiența managementului riscurilor se datorează lipsei capacității efective a Procurorului General (suspendat de drept) de a identifica riscurile instituționale și de a înțelege impactul instituțional al toleranței inadmisibile a riscurilor în raport cu misiunea Procuraturii.

F. Comportamentul și încrederea

154. Potrivit principiilor de bună guvernare, în sensul definit de politicile naționale în domeniu, etica și integritatea sunt două concepte distincte, care trebuie înțelese clar. Etica ține de un set de standarde codificate care stabilesc normele de conduită morală ce trebuie să fie aplicate în relație cu activitățile specifice ale entității publice. Integritatea presupune comportamentul, realizarea atribuțiilor profesionale și luarea deciziilor de către managerii și angajații entității publice în mod etic, cu respectarea interesului public și a legislației în vigoare. Managerii și angajații entității publice trebuie să aibă integritate profesională și personală, să fie conștienți de activitatea pe care o desfășoară.

155. Încrederea nu este doar un obiectiv strategic de politică managerială, dar și un principiu constituțional de exercitare a funcției publice. Consolidarea încrederii în instituțiile statului este în conexiune directă cu respectarea efectivă a principiilor statului de drept (*Hotărârea Curții Constituționale nr. 4/2013, §67*).

156. CEPPG, deși a constatat existența unor politici manageriale aprobate în domeniul comportamentului și încrederii, precum și existența unor obiective strategice specifice clar definite, a ajuns la concluzia că aceste obiective în perioada de evaluare nu au ajuns să fie atinse din motivul că politicile manageriale asumate nu au fost efectiv promovate.

157. În Raportul de autoevaluare a activității Procurorului General Alexandr Stoianoglo din 09.03.2022 este arătat că, deși în Programul de Dezvoltare Strategică a Procuraturii și CSP pentru anii 2016 – 2020 a fost prevăzut în calitate de obiectiv strategic promovarea încrederii societății în Procuratură, careva acțiuni concrete în acest sens pe durata implementării Programului de Dezvoltare Strategică a Procuraturii și CSP pentru anii 2016 – 2020 nu s-au realizat, Strategia de comunicare externă fiind aprobată doar la data de 26.10.2020, aceasta fiind unica acțiune ce poate fi remarcată pe acest segment. Faptul că Strategia de comunicare externă nu este nici într-un fel valorificată convinge asupra abordării formale a riscurilor de încredere și a percepției distorsionate a importanței aspectului dat.

158. Deși Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a inițiat anumite activități privind identificarea și evaluarea riscurilor în cadrul Procuraturii, activități soldate cu demisii ale unor procurori, inițierea procedurilor disciplinare față de alți procurori și chiar investigarea penală a altora, gestionarea într-o manieră îndoielnică a cauzelor de rezonanță și sensibilitate publică, ieșirile publice cu mesaje distorsionate sau premature vizând cauzele de rezonanță au avut un efect invers, soldat cu scăderea încrederii societății în Procuratură, în final riscurile respective fiind în creștere.

159. Analizând aspectele de comportament și încredere constatate de CEPPG în cumul cu alte deficiențe manageriale cu impact de cauzalitate, audiind explicațiile Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în ședința CSP, CSP constată că în perioada de evaluare au fost elaborate și adoptate documente de politici manageriale în care sporirea încrederii s-a regăsit printre obiectivele strategice, însă în practicile manageriale acest obiectiv nu a fost unul prioritar. Comportamentul și încrederea în practicile manageriale promovate efectiv de Procurorul General (suspendat de drept) în perioada de evaluare au avut o altă abordare decât cea descrisă în documentele de politică managerială, motiv din care CSP constată existența unei discrepanțe inadmisibile între

politicile manageriale formal asumate și cele efectiv promovate, fapt care compromite încrederea în Procuratură și persoana Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo.

160.Asigurarea integrității procurorilor și percepția integrității au fost abordate de o manieră selectivă, justificată prin lipsa de personal, subiectivism, reprezentând în mare parte acte de tolerare a problemelor de integritate din contul încrederii în Procuratură și persoana Procurorului General.

161.Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a exercitat intervenții manageriale nejustificate în cauze de sensibilitate publică, adoptând un comportament necorespunzător standardelor de conduită profesională și exigențelor de încredere publică în instituții și persoane oficiale, expunând Procuratura unor riscuri iminente de percepție ca fiind angajată în alte interese decât cele stabilite de lege.

162.Practici manageriale defectuoase au fost observate și în cazul extrădării ilegale a profesorilor în Turcia, caz în care Procurorul General (suspendat de drept) a adoptat un comportament manipulator, însoțit de furnizarea de informații eronate și inacțiuni în investigarea completă a cazului.

163.Analizând circumstanțele speței, CSP ajunge la concluzia că atât asumarea nejustificată a comunicării externe, însoțită de utilizarea tehnicilor manipulatorii de comunicare, cât și lipsa investigării complete a aspectelor de ilegalitate constatate și elucidate în hotărârea CtEDO, reprezintă deficiențe manageriale imputabile Procurorului General (suspendat de drept).

164.Potrivit testului unui observator dezinteresat și informat, comunicarea externă pe marginea cazului răpirii și extrădării ilegale a profesorilor în Turcia, constatată de CtEDO, precum și maniera în care Procurorul General (suspendat de drept) a abordat comunicarea externă, discursul emotiv în limba turcă, afectează aparențele de imparțialitate, implicit inducând o încredere pentru victimele atentatelor infracționale și o îngrijorare inadmisibilă pentru persoana inculpată, sfidând în cadrul unei conduite profesionale defectuoase aparențele unui proces echitabil. Ulterior, încrederea sugerată de angajarea personală a Procurorului General (suspendat de drept) în soluționarea corectă a cazului s-a soldat cu informarea eronată pe marginea finalității cazului și acuzații la adresa Procurorului General privind investigarea incompletă a cazului, fapt care a compromis atât încrederea în Procuratură, cât și în corectitudinea Procurorului General (suspendat de drept) în calitatea sa de manager al Procuraturii.

165.Practici similare de conduită profesională defectuoasă cu impact de încredere s-au făcut observate și în cazul „dezvinovățirii publice a cetățeanului Platon Veaceslav” pe cauza Laundromat, comunicarea într-o manieră inadmisibilă cu Veaceslav Platon în scopul achiziționării de servicii juridice pentru BNM privind recuperarea prejudiciului cauzat în fraudă bancară, verificarea informației ce ține de înregistrarea pe numele soției Procurorului General (suspendat de drept) a unei companii ucrainene apelându-se la înțelegerile particulare cu Procurorul General al Ucrainei.

166.Practicile de promovare a procurorilor pe criterii de loialitate față de Procurorul General și utilizarea resurselor administrative, inclusiv intentarea unor proceduri penale în scopul persecutării procurorilor pe care nu i-a considerat ca făcând parte din echipă, practicile de organizare netransparentă a concursurilor cu un singur candidat, abordările

selective de investigare a cauzelor penale și caracterul arbitrar al abordărilor dictate cu titlu de obiective manageriale operative (lista Procurorului General de dosare politice) analizate prin prisma altor criterii de evaluare, compromis de o manieră inadmisibilă strategiile și politicile de promovare efectivă a independenței și imparțialității Procuraturii. Aparent, independența, imparțialitatea și corectitudinea în Procuratură sunt evaluate prin prisma unor standarde proprii ale Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, care, în mare parte, nu concordă cu standardele definite de politicile manageriale asumate în calitatea sa de Procuror General și cele prevăzute de lege.

167. Concluzionând pe marginea conformității politicilor manageriale cu standardele de încredere și comportament, CSP constată existența unor deficiențe serioase de înțelegere de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a importanței obiectivului managerial de încredere instituțională și funcțională, a statutului funcției, precum și importanța adoptării unui comportament profesional corespunzător statutului de Procuror General și procedurilor în care este angajată Procuratura în calitatea sa de instituție publică. Respectarea standardelor de conduită profesională de către Procurorul General este esențială pentru asigurarea atât a încrederii publice în Procuratură, cât și pentru realizarea misiunii constituționale a Procuraturii.

168. Potrivit testului unui observator dezinteresat și informat, comportamentul unui Procuror General care recurge la disculparea publică a persoanelor condamnate irevocabil de instanța de judecată, prin implicații personale, eliberează în circumstanțe dubioase din detenție persoane condamnate (având informații nedocumentate de la o persoană din SIS), achiziționează servicii juridice de la o persoană pentru recuperarea prejudiciilor cauzate în aceeași cauză în care persoana respectivă este investigată de Procuratură, declarațiile din ședința CSP precum că s-a înțeles cu Procurorul General al Ucrainei să investigheze circumstanțele unei spețe în care este vizată soția sa, nu pot fi calificate ca reprezentând un comportament etic, corect sau susceptibil de încredere.

169. La acest capitol, CSP constată că deficiențele de comportament observate la Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, inclusiv în cadrul ședinței la CSP, au compromis încrederea în persoana Procurorului General și în eficiența managementului promovat în Procuratură în raport cu obiectivele asumate și misiunea Procuraturii.

G. Comunicarea internă și externă

170. Examinând conformitatea managementului cu exigențele de bună guvernare în domeniul comunicării interne și externe, CEPPG a constatat că pe durata exercitării mandatului de Procuror General, domnul Alexandr Stoianoglo nu a manifestat o preocupare deosebită față de managementul comunicării instituționale, concluzie care reiese din faptul că, deși, prin Ordinul Procurorului General nr. 83/28 din 26.10.2020, a fost aprobată Strategia de comunicare externă a sistemului Procuraturii, aceasta nu a fost implementată niciodată, nefiind aprobat nici un plan operațional în acest sens. Deși în cadrul Procuraturii Generale este prevăzută Secția relații publice, aceasta nu este funcțională, deoarece Procuratura se confruntă cu o deficiență de personal specializat în cadrul subdiviziunii responsabile de relații publice. Obiectivele strategice și operaționale

ale comunicării externe și implementarea managementului electronic sunt listate în Programul de Dezvoltare Strategică a Procuraturii pentru anii 2021 -2025 și în Strategia de comunicare externă, însă în perioada de referință nu au fost identificate soluții viabile de punere în aplicare a obiectivelor strategice de comunicare externă și digitalizare a proceselor.

171. În ședința CSP s-a constatat că comunicarea externă, în mare parte, era realizată direct de către Procurorul General Alexandr Stoianoglo în modul în care ultimul înțelegea necesitatea și stilul de abordare, făcând abstracție de politicile strategice de comunicare aprobate la nivel de Procuratură. Remarcăm că obiectivele operaționale ale comunicării externe au fost stabilite de însăși Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în lipsa unei gândiri bazate pe risc și cu neglijarea standardelor de etică profesională și chiar a misiunii instituționale a Procuraturii. Au fost admise frecvente cazuri de abordări diferențiate a persoanelor aflate în condiții similare, în special în cazul fraudei bancare, manifestând atitudini părtinitoare față de anumite persoane, urmate de acțiuni procesual penale insuficient motivate sub aspectul exigențelor de transparență în activitatea Procuraturii și încredere.

172. CSP reține că și în cazul comunicării interne și externe consecvența managerială defectuoasă a persoanei evaluate este cauzată de abordarea practică diferită a obiectivelor manageriale asumate în documentele de politică managerială instituțională.

173. Potrivit standardelor de bună guvernare, dacă managerii superiori nu respectă cadrul normativ și reglementările interne, este puțin probabilă respectarea acestora și de către angajații subordonați, acțiunile managerilor promovând o cultură în care este foarte dificil de a avea un CIM eficient. Deci, pentru realizarea eficientă a obiectivelor strategice și operaționale, respectarea de către Procurorul General a politicilor manageriale asumate, precum și a standardelor profesionale, este reținută de CSP ca fiind o condiție *sine qua non* de eficiență a managementului instituțional.

174. În acest sens, CSP, analizând prestația Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în majoritatea cazurilor de comunicare externă a Procuraturii, sub aspectul standardelor de bună guvernare, precum și prin prisma explicațiilor Procurorului General (suspendat de drept) făcute în ședința CSP, constată lipsa unei politici manageriale eficiente privind definirea obiectivelor de management operațional în comunicarea externă, a unui control eficient al riscurilor și a unei abordări profesionale a comunicării externe specifice Procuraturii. Iresponsabilitatea managerială, neglijarea standardelor de conduită judiciară și a managementului riscurilor sunt deficiențe manageriale care nu au fost sesizate și înțelese de Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în perioada de exercitare a mandatului, conduita similară reflectându-se și în ședința CSP. Or stilul de abordare a problemei de comunicare defectuoasă cu persoane investigate de Procuratură, achiziționarea de servicii juridice pentru autoritățile statului de la persoane investigate în cauze penale în lipsă de procedură, „înțelegerile” cu Procurorul General a Ucrainei în spețe de interes personal, justificarea angajării în funcție de conducere a persoanelor cu probleme de integritate nerezolvate din motivul că alții ar fi refuzat, potrivit testului unui observator dezinteresat și informat, justifică constatarea CSP că Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo are o viziune distorsionată în privința standardelor de legalitate și bună guvernare a

Procuraturii, precum și a importanței promovării acestora în raport cu misiunea Procuraturii și încrederea publică pe care este obligat să o justifice.

175. CEPPG a constatat că reușitele care se pot remarca pe domeniul comunicării externe se referă doar la existența celor 5 Linii fierbinți de comunicare și la faptul că din anul 2021 Procuratura are pagină proprie pe rețelele de socializare.

176. Cu referire la comunicarea internă, CEPPG a constatat că pe lângă regulile de raportare internă și de comunicare a documentelor normative și informative tradiționale, nu au existat noi evoluții în domeniul comunicării interne. Cu toate că abordarea managerială inițială a Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a reprezentat o combinație de decizii strategice foarte utile, excesul de angajare personală în activități inutile, care nu intrau în sarcina nemijlocită a Procurorului General, au avut drept efect ignorarea principalelor obiective de dezvoltare a Procuraturii, inclusiv la capitolul comunicare și digitalizare.

177. Analizând constatările CEPPG prin prisma explicațiilor Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, făcute în ședințele publice, CSP ajunge la concluzia că domeniul comunicării interne, în cadrul asigurării unui management eficient, nu a fost promovat. Sistemele digitalizate de comunicare internă, în mare parte, au rămas nefuncționale. Procesele operaționale sunt slab documentate, iar instruirea personalului și promovarea utilizării sistemelor computerizate de gestionare a proceselor manageriale este absentă.

178. Analizând indicatorii de rezultat, s-a observat că conducerea Procuraturii nu deține un acces efectiv la informațiile necesare asigurării controlului de eficiență a managementului instituțional și a managementului riscurilor.

179. Procuratura nu deține un sistem de control eficient a circuitului de documente și informații, iar indicațiile conducerii și intervențiile manageriale nu sunt gestionate în cadrul unui sistem digitalizat de management al documentelor. Sistemul E-dosar nu este utilizat și, în acest sens, nu este promovată utilizarea acestuia de conducerea Procuraturii. După cum a confirmat Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în ședința CSP, intervențiile manageriale în procedura de urmărire penală nu sunt documentate, nu se duce în toate cazurile evidența informațiilor și documentelor transmise în interiorul Procuraturii, nu există un sistem strict de evidență a circuitului extern de documente și informații. În Procuratură se operează cu indicații și transmiterea de informații verbale, inclusiv în cazuri de impact major pentru Procuratură.

180. Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, în cadrul audierilor în ședința CSP, a prezentat ca fiind o practică uzuală comunicarea externă și internă nedocumentată cu SIS privind riscuri pentru viața persoanei, intervenții cu indicații verbale în procesul de urmărire penală, comunicarea nedocumentată și în afara unor proceduri cu persoane investigate de Procuratură, lipsa evidenței documentelor de intrare în Procuratură (raportul de audit) (aparent pentru a face posibilă refacerea documentului până la reflectarea în evidența oficială a instituției), lipsa evidenței intervenției manageriale privind întocmirea listei de dosare politice etc.

181. Abordarea superficială a obiectivelor de comunicare internă și externă este reținută de CSP ca fiind *inter alia* o expunere la risc a imaginii și încrederii publice în Procuratură, precum și la riscuri de atentare la calitatea actului de justiție. Utilizarea sistemelor

informaționale pentru gestionarea unor procese manageriale cu diminuarea implicării factorului uman, inclusiv promovarea unei evidențe computerizate a documentelor și informațiilor, atât în interiorul Procuraturii, cât și în exterior, reprezintă măsuri eficiente de combatere a riscurilor de corupție, motiv din care tolerarea neutilizării sistemelor existente, în special prin exemplul personal al Procurorului General (suspendat de drept), reprezintă o promovare defectuoasă a politicilor manageriale contrar obiectivelor de politică națională.

182. Corupția subminează democrația și statul de drept, conduce la încălcarea drepturilor omului, subminează economia și erodează calitatea vieții. Prin urmare, lupta împotriva corupției este parte integrantă a asigurării respectării statului de drept (*Hotărârea Curții Constituționale nr.4/2013*), motiv pentru care eforturile manageriale privind controlul riscurilor de corupție sunt reținute ca insuficiente în raport cu obiectivele strategice de politică națională în domeniul combaterii corupției.

H. Impactul de încredere și eficiență instituțională a Procuraturii

Lipsa obiectivelor strategice și operaționale, deficiențe de înțelegere și asumare internă

183. CEPPG, în raport, a concluzionat *inter alia* că activitățile Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, analizate în raport cu obiectivele strategice și prioritățile evidențiate în conceptul de management și dezvoltare instituțională a Procuraturii, au dezamăgit și au redus considerabil din creditul de încredere acordat acestuia la accederea în funcția respectivă. Implicarea personală în unele activități și/sau adoptarea unor decizii, pe alocuri neconforme legii, au avut drept consecință schimbarea priorităților și refocusarea atenției pe activități inutile sau chiar defectuoase. De asemenea, este necesar a se menționa despre pierderea treptată a înțelegerii de către persoana evaluată a rolului Procurorului General în sistemul Procuraturii și importanța asumării acestei funcții.

184. Analizând impactul de încredere prin prisma indicatorului analizat, CSP reține că în activitatea Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo s-a observat un formalism în abordarea obiectivelor strategice asumate și acordarea de priorități altor obiective și interese decât cele definite în documentele de politici manageriale. Obiectivele de management operațional au fost definite în disonanță cu obiectivele strategice și misiunea Procuraturii.

185. Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo nu a promovat un sistem de management eficient în realizarea obiectivelor strategice și operaționale asumate, iar procesele manageriale, în mare parte, au rămas fără finalitate. În unele cazuri au fost constatate practici manageriale inadmisibile, de utilizare a obiectivelor manageriale strategice în calitate de pretext pentru realizarea altor scopuri, în special de promovare a politicilor de personal bazate pe loialitate personală, înlăturarea din funcții a procurorilor care nu au fost considerați ca fiind parte a echipei sale.

186. Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, fiind audiat în ședința CSP, a dat dovadă de o viziune eronată în privința statutului funcției sale, importanței conformării standardelor de bună guvernare în activitatea sa de management

instituțional, în raport cu misiunea Procuraturii. În perioada de evaluare, Procuratura a fost *de facto* administrată în modul în care Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a considerat „necesar” și „util”, făcând abstracție de standardele de bună guvernare și chiar de considerentul de legalitate, în unele cazuri interesele individuale promovate *de facto* au prevalat în raport cu obiectivele strategice și interesul public de încredere în Procuratură sau chiar au fost rezolvate din contul sacrificării acestora din urmă.

Comunicarea externă/internă defectuoasă

187. După cum s-a reținut, managementul defectuos al comunicării interne și externe a avut un impact negativ asupra încrederii și percepției în societate a Procuraturii, precum și asupra eficienței manageriale în privința realizării obiectivelor strategice ale Procuraturii și managementul riscului (printre care se regăsesc și riscurile de corupție).

188. Diferența esențială în comunicarea Procuraturii și Procurorului General, tonalitățile și atitudinile publice, însoțite de aplicarea de calificative diferite, contrar standardelor de conduită judiciară, în raport cu persoane aflate în situații similare (cu referire la figuranții în dosarul fraudei bancare) a expus Procuratura la riscuri de percepție ca fiind o instituție părtinitoare și utilizată în promovarea de interese individuale contrar exigențelor de echitate procedural penală.

189. Eșuarea promovării unui management eficient de comunicare, întemeiat pe respectarea standardelor de conduită profesională, informare corectă și deplină, precum și admiterea de practici manipulatorii, abordări subiectiviste și asumarea unor sarcini improprii de către Procurorul General, însoțite de manifestarea publică a unor simpatii evidente în raport cu unele persoane, au avut impact negativ considerabil atât asupra aspectului încrederii în raport cu persoana Procurorului General, cât și asupra încrederii în corectitudinea acestuia.

190. În legătură cu maniera în care Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a realizat practic comunicarea internă și externă privind managementul riscurilor la viața unui condamnat anume, precum și cu achiziționarea serviciilor juridice ale unui condamnat în scopul eficientizării recuperării fără finalitate a prejudiciului în cazul fraudei bancare, ținându-se cont de explicațiile persoanei evaluate privind modul în care înțelege esența standardelor de legalitate și de bună guvernare a managementului în sectorul public, CSP reține prestația managerială a Procurorului General ca fiind un factor cu impact major în privința încrederii în instituția Procuraturii și persoana Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo.

191. Credibilitatea Procurorului General (suspendat de drept) se consideră a fi una compromisă, având un impact negativ în privința Procuraturii și creând percepția că Procuratura poate fi utilizată chiar și în interese individuale (în cadrul comunicării Procurorului General pe marginea acuzațiilor la adresa soției sale). Absența abordării pe bază de risc și lipsa unui management eficient al riscurilor, potrivit testului unui observator dezinteresat și informat, îndreptățește o suspiciune rezonabilă de utilizare a instituției publice (Procuratura) de către managerul entității publice în interese individuale, aparent pentru confruntarea unor acuzații nejustificate la adresa Procurorului General.

Lipsa sau deficiențe de asigurare a transparenței instituționale

192. Potrivit constatărilor CEPPG, examinarea superficială a dosarelor de interes public sporit, redirectionarea nejustificată a sesizărilor, admiterea de practici selective, în lipsa unor criterii obiective clar definite de abordare managerială, au constituit cauze principale ale impactului negativ asupra gradului de încredere în Procuratură.

193. De asemenea, tănuirea nejustificată a unor proceduri de interes public, însoțite de furnizarea de informații neverificate, precum și realizarea unor acțiuni manipulatorii și investigații penale incomplete (în cauza extrădărilor ilegale în Turcia) au fost reținute de CEPPG ca având un impact negativ de încredere.

194. Pe lângă concluziile și constatările CEPPG, CSP consideră că deficiențe de transparență cu impact de încredere urmează a fi reținute și în cazul intervențiilor manageriale ale Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo care au vizat definirea obiectivelor operaționale cu conotație politică în lipsa unor criterii clar definite (cazul listei dosarelor politice), intervenția personală a Procurorului General (suspendat de drept) în cazul managementului operațional al dosarului de revizuire a condamnării penale și riscurilor la viața condamnatului Platon Veaceslav, achiziționarea serviciilor juridice de la condamnatul respectiv pentru recuperarea prejudiciului în cauza fraudei bancare. În acest sens, în lipsa unei abordări manageriale similare a problemelor de revizuire a altor cauze penale, a managementului riscului la viața altor condamnați, precum și dat fiind faptul comunicării personale cu subiecții urmăriți de Procuratură pe marginea obținerii de favoruri pentru eficientizarea activităților Procuraturii, este esențială furnizarea unor motive clare și accesibile pentru justificarea sensibilității Procurorului General în raport cu anumite interese și persoane, astfel încât să se asigure menținerea încrederii în Procuratură, precum și percepția corectă a eficienței instituționale a acesteia. Or lipsa transparenței sau deficiențele de transparență a procesului managerial au un impact negativ de expunere a Procuraturii la riscuri de încredere publică în aceasta și persoane oficiale din cadrul ei.

195. Este necesar de remarcat că transparența proceselor manageriale de abordare diferențiată a problemelor de interes public și instituțional este vitală menținerii încrederii în Procuratură și persoana Procurorului General.

Comportamentul instituțional/personal defectuos

196. Procurorul General, în calitatea sa de manager al entității publice, fiind cel care dirijează procesele manageriale și constituie exemplul de bune practici manageriale, potrivit constatărilor CEPPG, figurează în calitate de cauză principală a managementului defectuos al Procuraturii.

197. Sacrificarea obiectivelor strategice de integritate în interesul promovării în funcții de conducere sau menținerea unor persoane cu probleme de integritate în funcții, utilizarea atribuțiilor administrative în calitate de pretext de persecutare a procurorilor și promovarea politicii de cadre pe principii de loialitate față de Procurorul General, sunt exemple defectuoase de comportament managerial, observate în cazul analizat de numire în funcție a adjunctului Procurorului General, Ruslan Popov, precum și în cazul procurorului Popa Igor.

198. Comunicarea publică asumată de Procurorul General (suspendat de drept) în care s-au admis abordări neconforme standardelor de conduită judiciară privind dezvinovățirea publică a persoanelor condamnate de instanța de judecată, comunicarea în afara procedurii cu persoane investigate de Procuratură, constituie exemple de comportament managerial inadmisibil.

199. Abordarea comunicării interne și realizarea intervențiilor manageriale directe ale Procurorului General (suspendat de drept) în cazul riscurilor la viața condamnatului Platon Veaceslav și acceptarea favorurilor de la acesta privind acordarea de asistență juridică în eficientizarea recuperării prejudiciului în cauza în care este urmărit penal de Procuratură reprezintă manifestări a unui comportament instituțional defectuos, cu impact negativ major asupra încrederii instituționale și a încrederii în eficiența managerială a Procurorului General (suspendat de drept).

200. Utilizarea Procuraturii în cauza de investigare a acuzațiilor de înregistrare pe numele soției Procurorului General (suspendat de drept) a unei companii ucrainene, care figurează în investigațiile Procuraturii ca fiind utilizată de Platon Veaceslav în cazul fraudei bancare, precum și comunicarea Procurorului General (suspendat de drept) cu Procurorul General al Ucrainei în scopul aranjării investigațiilor în Ucraina, confirmate de Alexandr Stoianoglo în ședința CSP, în contextul aspectelor de management defectuos analizate în cadrul prezentei proceduri, reprezintă un comportament instituțional și personal al Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo cu impact lamentabil față de încrederea și eficiența instituțională a Procuraturii, în special în investigarea fraudei bancare.

Deficiența politicilor, strategiilor de management al riscurilor de încredere și percepție a eficienței

201. Politicile manageriale promovate de Procurorul General (suspendat de drept) în perioada de evaluare, judecate pe baza rezultatelor de impact în domeniile sensibile de activitate, se prezintă ca fiind lipsite de abordare bazată pe risc. Lipsa unui management eficient al riscurilor și a unor obiective manageriale clare privind controlul și monitorizarea riscurilor a condus la scăderea nivelului de încredere în Procuratură și în eficiența managementului instituțional, precum și în asigurarea capacității Procuraturii de a-și realiza misiunea constituțională. Viziunea managerială a Procurorului General (suspendat de drept) privind managementul riscului și în special abordarea pe bază de risc a proceselor manageriale constituie una din cauzele disfuncționalității managementului riscului cu impact de încredere și eficiență.

Percepțiile de sensibilitate sau angajare politică

202. CEPPG a indicat că, sintetizând concluziile trase anterior la evaluarea fiecărui dintre indicatorii de performanță aferenți criteriilor de evaluare indicați anterior în cadrul acestui raport, precum și luând în considerare modul în care Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo s-a manifestat în raport cu dosarele/cauzele de sensibilitate publică, a ajuns la părerea că Procurorul General s-a plasat într-o extremă periculoasă care afectează serios rolul constituțional de garant al statului de drept și care justifică percepțiile de angajare politică care planează asupra sa. Or, modul în care

Procurorul General (suspendat de drept) a asigurat transparența activității Procuraturii, imparțialitatea și obiectivitatea decizională în cauze de sensibilitate politică, determină concluzia că managementul riscurilor în acest sens a fost de regulă absent. Mai mult decât atât, discursurile publice cu tentă politică în care s-a angajat personal Procurorul General (suspendat de drept), în lipsa unui management operațional eficient de domeniu, indică înțelegerea greșită de către acesta a statutului său, a riscurilor instituționale, precum și lipsa unei viziuni manageriale de domeniu, având drept consecință scăderea critică a indicatorilor de încredere publică în Procuratură, reflectați în analizele sociologice. Anume acest aspect - plasarea Procurorului General într-o extremă periculoasă -, care a afectat serios rolul constituțional de garant al statului de drept, a permis deturnarea activității procurorilor, care, analizând conduita Procurorului General, nu au demonstrat inițiative în investigarea dosarelor de rezonanță și sensibile din punct de vedere politic pentru a evita careva repercusiuni pentru cariera lor. Altfel spus, lipsa progreselor în investigarea unor anumite dosare penale s-a datorat percepției că Procurorul General este interesat de favorizarea anumitor actori politici (cazul finanțării PSRM, cazul Veaceslav Platon), că poate persecuta procurorii sau funcționarii care nu erau parte a echipei sale și că poate declara orice dosar penal ca fiind politic, ceea ce poate avea consecințe pentru investigatori (lipsa unor criterii clare privind identificarea dosarelor politice).

203. Analizând concluziile CEPPG și explicațiile Procurorului General (suspendat de drept) prin prisma testului unui observator dezinteresat și informat, CSP a ajuns la concluzia că percepția de sensibilitate politică a Procuraturii este obiectiv justificată de abordarea managerială defectuoasă a riscurilor și adoptarea unui comportament managerial contrar standardelor de conduită profesională și de bună guvernare. Lipsa de transparență a proceselor manageriale, practicile manageriale diferențiate, comunicarea externă defectuoasă (discursurile Procurorului General cu conotații politice) și disonanța dintre politicile manageriale asumate și managementul efectiv promovat de Procurorul General (suspendat de drept) constituie cauzele care au expus Procuratura la riscuri de percepție ca fiind afectată de sensibilitate sau angajare politică.

Deficiențe de planificare, organizare, monitorizare și control al activităților instituționale specifice în domenii sensibile sau de rezonanță publică

204. CEPPG a concluzionat că în cadrul Procuraturii este absent un mecanism managerial de planificare, monitorizare și control al activităților specifice în domenii sensibile sau de rezonanță publică, susceptibil de a asigura realizarea obiectivelor instituționale strategice. În cadrul Procuraturii nu au fost identificate persoane responsabile de domeniu sau politici manageriale documentate.

205. Analizând practicile manageriale prin prisma indicatorului analizat de CEPPG, CSP reține că obiectivele manageriale operaționale în domeniile sensibile sau de rezonanță publică erau definite în lipsă unor criterii clare la subiect. Managementul operațional era organizat de o manieră discreționară de către Procurorul General (suspendat de drept). Lipsa transparenței intervențiilor manageriale în cazuri de sensibilitate/rezonanță publică au ridicat dubii rezonabile de eficiență managerială cu impact, de încredere instituțională, în special în cazul listei dosarelor politice, investigarea fraudei bancare, comunicarea externă diferențiată.

Lipsa indicatorilor/transparenței activității în domenii de interes public major

206. Cu referire la lipsa indicatorilor/transparenței activităților în domenii de interes public major, CEPPG a concluzionat că deciziile în cazurile de interes major au fost insuficient motivate, inducând dubii în privința imparțialității Procuraturii în raport cu exercitarea misiunii constituționale, având drept consecințe, *inter alia*, un impact negativ în privința încrederii în Procuratură. Politicile manageriale defectuoase din domeniu au condus la crearea percepției de exercitare de către Procuratură a atribuțiilor constituționale conform discreției Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, făcându-se abstracție de norma legală și interesul public de a îndeplini justiția penală conform standardelor de echitate și imparțialitate, atât în esență, cât și în aparență.

207. Lipsa indicatorilor de rezultat în activitățile Procuraturii pe dosare de interes public major este una din cauzele determinante de impact negativ în privința încrederii instituționale și percepția eficienței, în special în cazul fraudei bancare, a dosarelor politice și de mare corupție. Secretizarea nejustificată a unor proceduri de interes public, furnizarea de informații eronate privind finalitatea unor proceduri penale și lipsa transparenței decizionale sunt reținute de CSP în calitate de indicatori negativi de impact de încredere și eficiență instituțională.

208. Gravitatea impactului lipsei de indicatori/transparență este determinată de neconformitatea evidentă a managementului instituțional cu principiile de bună guvernare, precum și de abordarea iresponsabilă a standardelor naționale de control intern managerial în evaluarea de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a calității și conformității managementului instituțional promovat.

Politicile de menținere a aparențelor profesionale ale Procurorului General, inclusiv riscurilor interne de corupție

209. Analizând finalitatea politicilor manageriale promovate de Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în perioada de evaluare, CSP reține lipsa unui management eficient al riscurilor de domeniu, lipsa unei abordări bazate pe risc, precum și insuficiența capacității Procurorului General (suspendat de drept) de a identifica riscurile privind compromiterea aparențelor de profesionalism și percepției integrității. Angajarea nejustificată în unele procese manageriale și abordarea superficială a riscurilor de domeniu a determinat compromiterea încrederii în profesionalismul Procurorului General (suspendat de drept), cu un impact de încredere și în eficiența managementului acestuia, dar și cu diminuarea încrederii în Procuratură.

210. Adoptarea unui comportament defectuos în raport cu exigențele de menținere a aparențelor profesionale ale Procurorului General (suspendat de drept) a fost constatată nemijlocit de CSP în ședința de audiere publică a Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, dar a fost analizată și anterior (prin prisma considerentelor enunțate de CEPPG pe aspectele legate de managementul comunicării în cadrul proceselor penale, achiziționarea serviciilor juridice, rezolvarea acuzațiilor la adresa soției, comunicare externă defectuoasă etc.), acestea constituind cauze principale ale percepției unui impact negativ de încredere și eficiență instituțională a Procuraturii. Deficiențele de profesionalism, analizate prin prisma indicatorului de comportament și încredere potrivit

testului unui observator dezinteresat și informat, apar ca fiind inadmisibile în raport cu statutul în care a acționat Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, dar și în raport cu exigențele de încredere în Procuratură și principiile bunelor practici de guvernare.

Tolerarea nejustificată a infraționalității și corupției

211. Potrivit constatărilor CEPPG, unul dintre obiectivele strategice declarate ale activității Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a fost lupta cu infraționalitatea și corupția.

212. Analizând practicile manageriale abordate de CEPPG în raport, CSP constată existența suspiciunilor de tolerare a infraționalității în domenii de interes public, cum ar fi cazul extrădării ilegale a profesorilor în Turcia, finalizat cu lansarea de acuzații la adresa Procurorului General.

213. De asemenea, în lipsa unui management eficient al riscurilor și al unei asigurări la un nivel corespunzător a transparenței în activitatea Procuraturii, instituția dată a fost expusă riscurilor de percepție a eschivării ei de la examinarea eficientă a suspiciunilor de corupție în cadrul procedurii penale prin declinări nejustificate de competență, aplicarea selectivă a practicilor de investigare a suspiciunilor de corupție, inclusiv în raport cu angajații Procuraturii și persoane aflate în funcții publice (vacanțele de lux, finanțarea ilegală a partidelor politice, îmbogățiri ilicite ale procurorilor etc.). Impactul de tolerare a infraționalității și corupției în raport cu încrederea în Procuratură și eficiența managerială urmează a fi examinat doar sub aspectul aparențelor, nu și al temeiniciei acuzațiilor. În cadrul prezentului proces, activitatea Procurorului General (suspendat de drept) se evaluează doar sub aspecte de conformitate a activității manageriale standardelor de bună guvernare; activitățile procesual penale fiind în afara prezentei proceduri.

Managementul defectuos al resurselor umane

214. Potrivit constatărilor CEPPG pe marginea analizei aspectelor de politică de resurse umane defectuoasă, CSP ajunge la concluzia că admiterea în echipa managerială a persoanelor cu probleme de integritate nerezolvate a compromis semnificativ încrederea în Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo privind promovarea cu prioritate a obiectivelor strategice asumate în momentul accederii în funcție. Explicațiile date de Procurorul General (suspendat de drept) în ședința CSP, precum că numirea în funcție a adjunctului Procurorului General, Ruslan Popov, s-a datorat lipsei de personal calificat și că alții cărora le-a propus funcția dată ar fi refuzat, doar au agravat impactul de încredere și convingerea CSP.

215. Menținerea în funcție a persoanelor cu probleme de integritate, precum și acordarea de favoruri în fraudă aparențelor de legalitate a activității Procurorului General către persoanele cu probleme de integritate (cazul Chitoroagă N.) au determinat un impact negativ major asupra încrederii și aparenței de corectitudine a Procurorului General.

216. Lipsa concursurilor în majoritatea cazurilor de accedere în funcții publice induce o suspiciune rezonabilă privind lipsa politicilor manageriale de promovare în funcții a procurorilor pe baza principiilor meritocrației. În acest sens, suspiciunile de management defectuos al resurselor umane sunt amplificate și de acuzațiile publice de persecutare a

procurorilor incozozi și promovarea politicilor de cadre pe bază de loialitate față de Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo.

217. Analiza cumulată a indicatorilor menționați, potrivit testului unui observator dezinteresat și informat, justifică percepția unui impact negativ de încredere în Procuratură și în eficiența managementului instituțional.

Sfidarea aparențelor de independență și imparțialitate, instituționale și individuale

218. CEPPG, pe marginea indicatorului de impact analizat, a concluzionat că sinteza tuturor observațiilor și concluziilor, enumerate anterior în cadrul raportului, fundamentează concluzia potrivit căreia Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, în pofida tuturor speranțelor societății și în pofida tuturor promisiunilor publice făcute la intrarea în exercițiul mandatului, ulterior accederii în funcția de Procuror General a ignorat și chiar a eludat principiile de independență și imparțialitate. Circumstanțele analizate în cadrul acestui raport permit CEPPG de a concluziona că sfidarea aparențelor de independență și imparțialitate instituțională care s-au făcut observate de CEPPG se datorează fie manierei autoritare a Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo de a exercita managementul Procuraturii, făcând abstracție de politicile manageriale documentate, fie înțelegerii greșite de către acesta a misiunii statutare și a exigențelor de realizare a obiectivelor manageriale în cadrul instituțiilor publice. Lipsa aparențelor de imparțialitate și independență personală atrage lipsa aparențelor de independență și imparțialitate instituțională, condiție *sine qua non* pentru exercitarea misiunii constituționale a Procuraturii.

219. Analizând constatările CEPPG prin prisma testului unui observator dezinteresat și informat, CSP ajunge la concluzia că practicile manageriale promovate de Procurorul General (suspendat de drept) în cumul cu modul de abordare a anumitor procese manageriale instituționale în conformitate cu standardele de conduită personală afectează aparențele de imparțialitate și independență a Procuraturii și, în special, a persoanei Procurorului General (suspendat de drept).

220. Comunicarea contrară exigențelor de etică profesională în raport cu persoanele investigate de Procuratură și în favoarea acestora, sacrificarea nejustificată a aparențelor de imparțialitate a Procuraturii în favoarea unei sensibilități excesive a Procurorului General (suspendat de drept) față de anumite persoane, lipsa unor soluții prompte și suficient de motivate în cauze în care sunt implicate interese politice afectează aparențele de independență și imparțialitate a Procuraturii.

221. Majoritatea proceselor manageriale defectuoase cu impact de încredere au fost asumate personal de Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, motiv din care acest considerent analizat în cumul cu stilul autoritar de conducere și promovarea de politici de personal bazate pe principii de loialitate personală față de Procurorul General permit CSP să ajungă la concluzia că sfidarea aparențelor de imparțialitate și independență a Procuraturii se află într-o interconexiune directă cu persoana Procurorului General.

III. CONCLUZII

222. Generalizând concluziile pe marginea evaluării activității Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, realizată în cadrul prezentei proceduri cu scopul aprecierii activității și a corespunderii cu funcția deținută, precum și a performanțelor Procurorului General, CSP reiterează că prestația managerială a Procurorului General (suspendat de drept) s-a analizat prin prisma corespunderii principiilor și exigențelor de bună guvernare a procesului managerial promovat de Procurorul General (suspendat de drept) în scopul realizării misiunii Procuraturii. În acest sens, Procurorul General, în calitate de manager al Procuraturii, potrivit prevederilor art. 4 alin. (2) din Legea nr. 229/2010, i se atribuie răspunderea managerială pentru asigurarea principiilor bunei guvernări. În acest sens, CSP remarcă că principiile bunei guvernări sunt transparența și răspunderea, economicitatea, eficiența și eficacitatea, legalitatea și echitatea, etica și integritatea în activitatea entității publice.

223. Buna guvernare pe care urma să o asigure persoana evaluată presupune anume acel mod de a governa prin care se asigură atingerea obiectivelor cu respectarea principiilor de transparență și răspundere, economicitate, eficiență și eficacitate, legalitate și echitate, etică și integritate.

224. Analizând procesele manageriale puse în aplicare în perioada de evaluare a eficienței Procurorului General, CSP a constatat că deficiențele manageriale se datorează iresponsabilității în abordarea principiilor de bună guvernare, ba chiar și desconsiderării unora dintre acestea de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo. Modul în care înțelege Procurorul General (suspendat de drept) principiul legalității, abordarea proceselor manageriale pe bază de risc și importanța obiectivelor și principiilor constituționale în realizarea mandatului de Procuror General pune sub o îndoială rezonabilă încrederea publică în capacitatea Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo de a-și exercita misiunea în conformitate cu exigențele de legalitate. Disonanța dintre politicile manageriale asumate și managementul aplicat de fapt compromiț de o manieră inadmisibilă încrederea publică în corectitudinea Procurorului General (suspendat de drept).

225. Înțelegerea greșită a statutului funcției și procedurilor în care urmează să acționeze în calitate de Procuror General, precum și, în mod special, a esenței conceptului statului de drept în coroborare cu abordarea autoritară a managementului instituțional și finalitatea activității manageriale pun sub o îndoială rezonabilă calitățile manageriale ale Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo și capacitatea acestuia de a asigura un management instituțional eficient în raport cu misiunea Procuraturii.

226. Principiile de bună guvernare sunt condiții *sine qua non* pentru exercitarea atribuțiilor manageriale și garantarea eficienței managementului instituției publice, motiv din care aplicarea practicilor manageriale privind realizarea obiectivelor instituționale în alt mod decât cel prescris de lege este inadmisibilă. În acest sens, exercitarea atribuțiilor manageriale de către Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo în modul în care ultimul înțelege eficiența managerială (făcând abstracție de standardele naționale de conformitate a managementului instituțional) nu poate conduce la realizarea de performanțe manageriale în raport cu interesul public analizat.

227.În condițiile reglementărilor legale aplicabile statutului managerial al Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, performanțele manageriale ale acestuia în condițiile prezentei proceduri nu pot fi evaluate ca fiind admisibile în sectorul public decât în măsura în care acestea au fost realizate în conformitate cu principiile de bună guvernare. Performanțele se evaluează nu doar pe bază de rezultat, dar și în baza condițiilor de realizare a rezultatului și/sau de exercitare a efortului managerial, motiv din care eforturile manageriale ale Procurorului General (suspendat de drept) realizate în alt mod decât în conformitate cu principiile de bună guvernare sunt reținute în calitate de practici manageriale defectuoase, cu impact negativ asupra încrederii și eficienței instituționale.

228.Reținând raționamentele expuse, CSP califică performanțele Procurorului General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo, realizate în perioada de evaluare cuprinsă în intervalul 29.11.2019 – 05.10.2021, ca fiind „nesatisfăcătoare” în raport cu misiunea Procuraturii și încrederea care trebuia justificată de Alexandr Stoianoglo în calitate de titular al mandatului de Procuror General.

229.Titularul unui mandat de rang constituțional cum este cel al Procurorului General, acționând într-un domeniu specific de activitate cum este cel al justiției, potrivit testului unui observator dezinteresat și informat, nu poate justifica încrederea în eficiența Procuraturii în condițiile în care eficiența este realizată din contul sacrificării principiilor de bună guvernare, în special a principiului legalității, transparenței, eticii și integrității.

230.Potrivit prevederilor art. 31¹ alin. (9) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, în cazul adoptării hotărârii privind acordarea calificativului „nesatisfăcător”, CSP propune Președintelui Republicii Moldova eliberarea din funcție a Procurorului General.

231.Examinând admisibilitatea eliberării din funcția de Procuror General a domnului Alexandr Stoianoglo, CSP reține că, potrivit prevederilor art. 17 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 3/2016, deținerea calităților manageriale este o condiție de accedere în funcția de Procuror General.

232.După cum s-a menționat, noțiunea de „calități manageriale” urmează a fi interpretată în sensul definit de lege și anume ca o capacitate de asigurare a realizării misiunii instituției publice în cadrul unui proces managerial organizat și realizat practic conform principiilor de bună guvernare. În speță, s-a constatat că calitățile manageriale de care Alexandr Stoianoglo s-a prevalat la accesarea sa în funcție, precum și politicile manageriale asumate ulterior obținerii mandatului de Procuror General nu și-au găsit aplicarea în practică, motiv din care practicile defectuoase de admitere a unui comportament contrar exigențelor de corectitudine sunt reținute de către CSP ca fiind în detrimentul încrederii publice în autorități și persoane oficiale, precum și a obligației de menținere a exigențelor de eligibilitate în funcția de Procuror General pe întreaga durată de exercitare a mandatului.

233.Nivelul de înțelegere a principiilor de bună guvernare, în special a principiului legalității, încrederii publice în instituții și persoane publice, gândirii pe bază de risc, precum și a necesității respectării unor înalte standarde de etică și echitate în exercițiul unui mandat de demnitate publică, dar și asigurării capacității de a identifica și controla riscurile instituționale, pe care le-a manifestat persoana evaluată atât în cadrul activităților manageriale, cât și în ședința CSP, permit CSP să ajungă la concluzia că Procurorul

General (suspendat de drept) Alexandru Stoianoglo a eșuat de a-și menține exigențele de eligibilitate de care s-a prevalat la accesarea în funcția de Procuror General.

234. Mai mult decât atât, în cadrul audierilor în ședința CSP, Procurorul General (suspendat de drept) Alexandr Stoianoglo a eșuat de a asigura convingerea membrilor CSP că înțelege exigențele de exercitare a managementului Procuraturii și standardele de evaluare a calității managementului Procuraturii. În acest sens, este necesar de remarcat că în ședința CSP Procurorul General (suspendat de drept) a propus evaluarea eficienței manageriale prin prisma propriilor standarde de calitate și eficiență, făcând abstracție de reglementările legale.

235. Din considerentele expuse, CSP ajunge la concluzia că propunerea eliberării domnului Stoianoglo Alexandr din funcția de Procuror General este o măsură admisibilă și justificată de obiectivele constituționale privind asigurarea încrederii publice în instituții și autorități. Punând în balanță interesul domnului Alexandr Stoianoglo de a-și exercita mandatul de Procuror General până la expirarea termenului legal și interesul public privind încrederea în instituții și persoane oficiale, CSP ajunge la concluzia că, în circumstanțele speței, interesul public al încrederii în autorități urmează a fi unul prioritar. Statul de drept este garantul stabilității mandatului de Procuror General, pe când distanțarea de statul de drept reprezintă în esență și o distanțare de stabilitatea mandatului respectiv.

Luând în considerare cele expuse și în conformitate cu prevederile art. 31¹ alin. (8) și (9) din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, cu majoritate de voturi, Consiliul Superior al Procurorilor –

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. Se ia act de Raportul Comisiei de evaluare a performanțelor Procurorului General (suspendat de drept în funcție), Alexandr Stoianoglo.

2. Se acordă calificativul „nesatisfăcător” activității desfășurate de domnul Alexandr Stoianoglo în perioada exercitării mandatului de Procuror General.

3. Se propune Președintelui Republicii Moldova eliberarea din funcția de Procuror General a domnului Alexandr Stoianoglo.

4. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, www.csp.md, directoriul Hotărâri.

5. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată în temeiul art.191 din Codul administrativ, la Curtea de Apel Chișinău, în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea acesteia.

Membrii Consiliului Superior al Procurorilor:

№	<i>Prenume și Nume</i>	<i>Semnătura</i>
1.	Dorel MUSTEAȚĂ	<i>semnat</i>

2.	Sergiu LITVINENCO	<i>semnat opinie concordantă</i>
3.	Ceslav PANICO	<i>semnat</i>
4.	Inga FURTUNĂ	<i>semnat opinie separată</i>
5.	Andrei ROȘCA	<i>semnat</i>
6.	Constantin ȘUȘU	<i>semnat</i>
7.	Eduard VARZAR	<i>semnat</i>
8.	Lilia POTÎNG	<i>semnat</i>
9.	Svetlana BALMUȘ	<i>semnat</i>
10.	Andrei CEBOTARI	<i>semnat</i>

**Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

*semnat
opinie separată*

Angela MOTUZOC